

บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู
ในเขตการศึกษา ๒

ปริญญานิพนธ์

ของ

นายปกรณ์ ศรีคอนไผ่

15 S.A. 2524

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 พระโขนง กรุงเทพฯ 11 โทร. 3921375, 3915058

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๒๕๒๓

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของ
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู
ในเขตการศึกษ ๖

บทคัดย่อ

ของ

นายปกรณ์ ศรีคอนไผ่

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

๒๕๒๓

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับใด และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ว่าจะมีบทบาทแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๒๔ คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ จำนวน ๓๒ คน หัวหน้าสายวิชา จำนวน ๒๓๕ คน และครู จำนวน ๒๐๕ คน รวมทั้งสิ้น ๕๐๑ คน เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตการศึกษา ๒ ทั้งสิ้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๒๐ ข้อ

จากการศึกษา พบว่า บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ และบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทุกกลุ่มมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง งานวิชาการที่แบ่งย่อยออกเป็น ๕ ด้านนั้น ทุกกลุ่มต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานในค่านักกิจกรรมทางวิชาการมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลการศึกษา ตามลำดับ

ROLES IN ACADEMIC AFFAIRS OF SECONDARY SCHOOL PRINCIPALS AS
PERCEIVED BY PRINCIPALS, ACADEMIC ASSISTANTS TO THE PRINCIPALS,
DEPARTMENT HEADS AND TEACHERS IN EDUCATIONAL REGION 6

ABSTRACT

BY

PAGORN SRIDONPAI

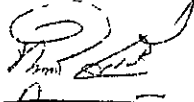
Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education Degree
at Srinakharinwirot University

1980

The main purposes of this study were to investigate the role in academic affairs of secondary school principals and to compare the actual role and the expected role in academic affairs of secondary school principals as perceived by principals, academic assistants to the principals, department heads and teachers. The sample of this study composed of 29 secondary school principals, 32 academic assistants, 235 department heads and 205 teachers, who were residing in educational region 6. The instrument used for collecting data was the opinionnaire which consisted of 60 academic task items.

It was found that the role in academic affairs of secondary school principals was median-low level, the actual role and expected role of the school principals as perceived by every group were significant differences at .001 level. The respondents expected the principals to perform and to concern with the academic tasks more than they actually did. Considering the significant academic tasks, the academic activities ranked first, while the curriculum, the educational media, the supervision and the education measurement ranked second, third, fourth and fifth respectively.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิติได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้วเห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

ประธาน
กรรมการ
กุมภาพันธ์ ๒๕๒๔

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้เพราะได้รับความช่วยเหลือและคำแนะนำอย่างดียิ่ง
จากอาจารย์ ดร. ทินกร นครศรี และ อาจารย์ ดร. ประชุม รอดประเสริฐ ผู้เขียนขอกราบ
ขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณท่านศึกษานิเทศก์ เขต ๒ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้ช่วยฝ่าย
วิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒ ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยนี้

ปกรณ์ ศรีคอนไผ่

สารบัญ

บทที่	หน้า
๑ บทนำ	๑
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	๓
สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	๓
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	๔
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	๔
กำนียนยามศัพท์เฉพาะ	๕
๒ ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	๗
ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	๗
ทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิชาการ	๑๑
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๕
๓ วิธีดำเนินการ	๑๘
กลุ่มตัวอย่าง	๑๘
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	๒๒
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๔
การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๕
๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๒๘
การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	๒๘
บทบาททางดานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๒๙
เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน	๓๑
เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีต่อบทบาทที่เป็นจริง	๓๙

บทที่

หน้า

เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีบทบาท
ที่คาดหวัง

๔๕

๕ ศรูป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

๕๑

การวิเคราะห์ข้อมูล

๕๒

อภิปรายผล

๕๘

ข้อเสนอแนะ

๖๒

บรรณานุกรม

๖๕

ภาคผนวก

๖๘

บทคัดย่อ

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
๑ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	๑๘
๒ แสดงจำนวนโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด	๒๐
๓ แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง แยกเป็นแต่ละจังหวัด	๒๑
๔ แสดงจำนวนแบบสอบถามที่เก็บคืนมา และใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้	๒๘
๕ บทบาททางค่านิยมของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นจริงแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู	๒๙
๖ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน	๓๑
๗ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๓
๘ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของหัวหน้าสายวิชา	๓๕
๙ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของครู	๓๗
๑๐ ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๓๘
๑๑ ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๔๑
๑๒ ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครู ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๔๓

ตาราง

หน้า

๑๓	ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๔๕
๑๔	ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชาที่มีต่อบทบาทที่คาดหวัง
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	๔๗
๑๕	ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่มีต่อบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา	๔๘
๑๖	แสดงคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา แยกตามทัศนะของกลุ่มตัวอย่าง	๕๕

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมีโชหน่าที่เพียงเพื่อเลือกเฟ้นคนเพื่อการใดการหนึ่ง แต่ยังมีหน้าที่พัฒนาคนทุกคนในชาติ เพราะคนนั้นจัดเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่ง ชาติจะพัฒนา ก้าวหน้าไปควยความร่ำรวย ก็ต้องอาศัยคนที่ได้พัฒนาทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ จริยธรรม และคุณธรรมประจำคนเป็นสำคัญ ในทางตรงกันข้าม ชาติใดมีคนซึ่งขาดสติปัญญา ความสามารถ จริยธรรมและคุณธรรมแล้ว การจะพัฒนาให้ชาติอยู่รอดปลอดภัยนั้นนับว่าเป็น สิ่งที่ยากยิ่ง (กรมวิชาการ ๒๕๒๑:๑๒) การพัฒนาประเทศปัจจุบันจึงสำคัญอยู่ที่ประชาชนของ ประเทศ ประชาชนที่ได้รับการศึกษาอบรมให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ แม้จะขาดทรัพยากร ด้านอื่นๆ ก็สามารถพัฒนาประเทศไปได้ (กำแหง พลาวงกูร ๒๕๑๕:๓๔-๓๕)

การจัดการศึกษาทุกระดับถือว่างานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญที่สุด เพราะ วิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่างๆ ในการดำรงชีวิตของตน ซึ่งแวน มิลเลอร์ (Van Miller.) ได้กล่าวเน้นความสำคัญของ งานวิชาการว่า งานบริหารวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนและที่สำคัญที่สุดได้แก่ การจัด โปรแกรมการเรียนการสอน และการปฏิบัติตามโปรแกรมการสอนนั้น การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน (Van Miller, 1965:175) การบริหารโรงเรียนจะมีคุณภาพก็มากน้อยเพียงใด ย่อมคงขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ดังที่ สุกใจ เหล่าสุนทร กล่าวสนับสนุนไว้ว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของหน่วยงานทางการศึกษา งานวิชาการจึง สำคัญเป็นอันดับแรก สถาบันจะดีหรือเลวขึ้นอยู่กับฝ่ายวิชาการ ถ้าฝ่ายวิชาการอ่อน ฝ่ายอื่น ก็อ่อนตาม (สุกใจ เหล่าสุนทร ๒๕๐๕:๗)

การเป็นนักบริหารวิชาการที่ดี จะต้องเป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะ จรรยาบรรณ ทลอด ถึงความรู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ จึงจะไค้ชื่อว่า เป็นที่เคารพเลื่อมใสและศรัทธาจากคณะครูผู้ร่วม งานและนักเรียน ตลอดถึงบุคคลทั่วไปในสังคม วิจิตร ศรีสอาน เน้นว่า นักบริหารวิชาการ ที่ดี ควรเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการใช้ภาษา มีกริยามารยาทดี มีรสนิยมสูง มีความกิด

ไตร่ตรองก่อนที่จะตัดสินใจ มีความเจริญงอกงามไม่หยุดยั้งที่ และมีความสามารถในการ
แปลความคิดออกมาเป็นการกระทำ (วิจิตร ศรีสอาด ๒๕๑๘:๑๒)

ในการบริหารวิชาการนั้น แม่ผู้บริหารจะมีความรู้ทางวิชาการทุกอย่าง และจะ
ดำเนินการเพียงคนเดียวหาได้ไม่ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิชาการ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
เห็นว่า ผู้บริหารจะต้องมีคณะกรรมการที่ปรึกษาทางวิชาการ สำหรับให้คำแนะนำหรือเสนอ
แนะแนวทางให้เลือก และผู้บริหารจะต้องเลือกวิธีที่สอดคล้องกับบทบาทและความคาดหวัง
ขององค์กรนั้นๆ (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ ๒๕๑๖:๘) เพื่อให้วิชาการมีความเข้มแข็งสมกับ
เป็นหัวใจของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ภิญโญ สาทร โถ่สนับสุนนว่า ผู้บริหาร
ควรกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน ความเป็นผู้นำของผู้บริหารการศึกษา
อยู่ที่ความสามารถที่จะใช้คนอื่นทำงานโดยไม่มีบังคับ และการใช้เทคนิคกระตุ้นเพื่อให้ครู
ทุกคนขยันขันแข็งทำงานอย่างเต็มที่และออกทน (ภิญโญ สาทร ๒๕๑๘: ๒๓๒)

จากรายงานการประชุมสัมมนาปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๒๒ ของกรมสามัญศึกษา พบปัญหาต่างๆหลายด้าน เช่น ปัญหาค่าน
บุคลากร ครูและหัวหน้าสาขาวิชาขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ครูสอนไม่ตรงกับวิชาที่ตน
ถนัด การบรรจุครูลาซา ขาดครูส่งเสริมการเรียนการสอนต้องใช้ครูปฏิบัติการทำหน้าที่แทน
และการอบรมครูในช่วงระหว่างโรงเรียนเปิดทำให้โรงเรียนขาดครูสอน ปัญหาเกี่ยวกับ
หลักสูตร โครงการสอน ประมวลการสอนและคู่มือครู ครูสอนโดยยึดแบบเรียนเป็นหลักแต่
เพียงอย่างเดียว โรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติตามหลักสูตรได้ในบางเรื่อง เช่น การใช้
สถานประกอบการในวิชาการงานและอาชีพ ปัญหาเรื่องการสอน ครูไม่ปรับปรุงวิธีการสอน
การใช้อุปกรณ์ สอนไม่เต็มเวลาเต็มหลักสูตร ครูสอนแล้วไม่ติดตามผลงาน และครูขาดเทคนิค
ในการสอนใหม่ๆ ปัญหาเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนการสอน ครูขาดความรู้ในวิธีการวัดผล
ข้อมูลที่ได้จากการวัดผลของครูบางคนไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เช่น คะแนนเก็บ ขาด
อัตราเจ้าหน้าที่นายทะเบียนวัดผล และขอสอบยังไม่มีความพอใจพอ ปัญหาเกี่ยวกับการแนะแนว
โรงเรียนบางแห่งไม่มีอัตราครูแนะแนว บางแห่งมีอัตราแต่ไม่มีตัวบุคคล ครูแนะแนวไม่มี
โครงการในการปฏิบัติงานที่แน่นอน ขาดสถานที่และอุปกรณ์แนะแนว ผู้บริหารไม่สามารถ
ส่งเสริมการแนะแนวได้เต็มที่ ปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนบางแห่งขาด

อุปกรณ์การเรียนการสอน ครูใช้อุปกรณ์ไม่เป็น ขาดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกในการใช้อุปกรณ์ โรงเรียนไม่มีแผนการใช้อุปกรณ์ร่วมกัน และขาดที่เก็บอุปกรณ์โดยเฉพาะ (กรมสามัญศึกษา ๒๕๒๖:๑๕๑-๑๖๒)

จากเหตุผลและปัญหาข้างกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและใคร่ทราบว่ามีบทบาททางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒ ควรจะเป็นอย่างไร ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะได้เป็นแนวทางของผู้บริหารโรงเรียนในการแสดงบทบาททางวิชาการของตนเอง ได้ถูกต้อง และพัฒนางานวิชาการให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษามบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู
๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ โดยแยกตามทัศนะของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอง ของกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ของกลุ่มหัวหน้าสายวิชา และของกลุ่มครู
๓. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กับหัวหน้าสายวิชา และกับครู ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ
๔. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กับหัวหน้าสายวิชา และกับครู ที่มีบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

๑. บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง

๒. บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในค่านิชาการจะแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแยกคามทัศนะของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเอง ของกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ของกลุ่มหัวหน้าสายวิชา และของกลุ่มครู

๓. ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในค่านิชาการจะแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มดังนี้

๓.๑ ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

๓.๒ ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา

๓.๓ ผู้บริหารโรงเรียนกับครู

๔. ทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในค่านิชาการจะแตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มดังนี้

๔.๑ ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

๔.๒ ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา

๔.๓ ผู้บริหารโรงเรียนกับครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

๑. ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารระดับสูงในการพิจารณา กำหนดบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

๒. ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นแนวทางของการปฏิบัติและปรับปรุงการปฏิบัติงานทางค่านิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ที่จะเฝ้าเข้าใจบทบาททางค่านิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

๑. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานค่านิชาการในโรงเรียน-ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าสายวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒

๒. กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้กระทำกับกลุ่มตัวอย่าง ๔ กลุ่ม คือ

๒.๑ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน

๒.๒ กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

๒.๓ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา

๒.๔ กลุ่มครู

๓. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

๓.๑ ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้า

สายวิชา และครู

๓.๒ ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทที่เป็นจริง และบทบาทที่คาดหวัง ของผู้บริหาร

โรงเรียนมัธยมศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

๑. บทบาท

บทบาท หมายถึง การประพฤติ การปฏิบัติงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบของ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ซึ่งแสดงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑.๑ บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การประพฤติ การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับงานด้านวิชาการ โดยเป็นการปฏิบัติที่มีผู้รู้เห็นการกระทำนั้น

๑.๒ บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ว่า ควรจะกระทำหรือไม่เพียงใด โดยไม่คำนึงถึงสภาพที่เป็นจริงขณะนั้น

๒. งานวิชาการ

งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด งานวิชาการของโรงเรียนแบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ

- ๒.๑ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
- ๒.๒ การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู
- ๒.๓ การวัดผลและประเมินผลการศึกษา
- ๒.๔ การบริการวัสดุอุปกรณ์การศึกษา
- ๒.๕ การจัดกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียนและบริการชุมชน

๓. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ถึงมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา ๖

๔. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการโรงเรียน ที่ทำหน้าที่บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๖

๕. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หมายถึง ผู้ที่รับผิดชอบงานทางด้านวิชาการรองจากผู้บริหารโรงเรียน มีอำนาจหน้าที่ในการวินิจฉัยสั่งการ ทัศนใจ ในขอบข่ายของงานค้ำนี้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียน

๖. หัวหน้าสาขาวิชา หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้รับผิดชอบงานด้านวิชาการในแต่ละสาขาวิชา รองลงมาจากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

๗. ครู หมายถึง ครูปฏิบัติการที่ทำหน้าที่สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

บทนี้ประกอบด้วยสองส่วน คือส่วนที่หนึ่ง ไล่แก ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาท และงานวิชาการ และส่วนที่สอง ไล่แก งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

๑. เกี่ยวกับ "บทบาท"

บทบาท เป็นแบบแผนของความตองการ เป้าหมาย ความเชื่อ ความรู้ และการกระทำ ที่สมาชิกของชุมชนคาดหวังว่าควรจะเป็นไปตามลักษณะชนิดของตำแหน่งที่เป็นอยู่ (Krech, Crutchfield and Pallachey. 1962:338) ทุกตำแหน่งหรือชั้นจะถูกสมาชิกในชุมชนคาดหวังไว้ระดับหนึ่งว่า พฤติกรรมของคนที่อยู่ในตำแหน่งนั้นควรจะทำอะไร มีพฤติกรรมอย่างไร คือบทบาทของแต่ละคนที่อยู่ในตำแหน่งหนึ่งควรจะมีอะไรบ้างนั่นเอง บางทีบทบาทอาจคลุมไปในแง่ที่ว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับหน้าที่หรือพันธะของตำแหน่งนั้นๆ (โสภา ชูพิกุลชัย และอรทัย ชันมนุญย์ ๒๕๑๔: ๖๒๕) ภิญโญ สารทร ให้ความเห็นว่ บทบาท หมายถึง ความมุ่งหวังซึ่งบุคคลอื่นถากว่ บุคคลในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ควรจะกระทำ หรือแสดงพฤติกรรมอย่างไรโดยย่่างหนึ่งออกมาในสถานการณ์อย่างใดอย่่างหนึ่ง บทบาทหน้าที่นี้จะควบคู่กับตำแหน่งที่บุคคลดำรงอยู่เสมอ (ภิญโญ สารทร ๒๕๑๔: ๓๐๔)

ลินตัน (Linton.) เป็นคนแรกทีให้แนวความคิดในเรื่องฐานะตำแหน่ง (Status) และบทบาท (Role) ของฐานะตำแหน่งนั้น ลินตันถึอว่่า สังคมตั้งอยู่บนรากฐานของการปฏิบัติคอบโต้ของคนในสังคมนั้น ถากหากคนไม่มีการกระทำคอบโต้แล้ว แนวความคิดในเรื่องฐานะตำแหน่งและบทบาทจะไม่เกิดขึ้น ฐานะตำแหน่งเป็นนามธรรมซึ่งไม่ใช่ตัวคน แต่เป็นผลรวมของสิทธิและหน้าที่ของคนที่ดำรงตำแหน่งนั้นคองปฏิบัติ ฐานะตำแหน่งเป็นสิ่งที่มียู่ก่อนทีคนจะเข้าไปสวมตำแหน่งนั้น (ทีศยา สุวรรณชฎ ๒๕๑๓: ๑๒๓-๑๒๓ อ้างอิงมาจาก Linton. n.d. unpagged) ถากหากเปรียบเทียบคานหนึ่งของเหรียญเป็น "ตำแหน่ง" และอีกคานหนึ่ง

เป็น "บทบาท" แล้ว เทรียนั้นก็คือผลรวมของสิทธิหน้าที่นั่นเอง โดยถือว่าบทบาทเป็นการประพฤติปฏิบัติตามสิทธิของตำแหน่ง นักมนุษยวิทยาถือว่า บทบาทเป็นส่วนที่แยกไม่ออกและผนึกติดอยู่กับฐานะตำแหน่ง ซึ่งถูกกำหนดโดยวัฒนธรรมของแต่ละสังคม และวัฒนธรรมของสังคมใดถูกถ่ายทอดมายังสมาชิก อันเป็นผลให้ทุกคนในสังคมมีรูปแบบเค้าโครงของพฤติกรรมของตำแหน่งเป็นทำนองเดียวกัน แนวความคิดดังกล่าวไปสอดคล้องกับพาร์สัน (Parson) ซึ่งมีความเห็นว่า ฐานะตำแหน่งและบทบาทของบุคคลนั้นเป็นสิ่งที่มียู่แล้ว โดยบุคคลที่อยู่ในฐานะตำแหน่งโดยอมจะทำได้ ฐานะตำแหน่งนั้นมีบทบาทไปตามแบบฉบับ (ทิตยา สุวรรณชฎ ๒๕๑๗:๑๖๖ อ้างอิงมาจาก Parson. n.d. unpagged)

ในแง่ของจิตวิทยาสังคมถือว่า ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรมของคนก็ ต่างก็มีความสัมพันธ์กับการปรากฏตัวของคนอื่นหรือสิ่งแวดล้อม ตำแหน่งเป็นเพียงระบบของการคาดหวังบทบาท (System of Role Expectation) พฤติกรรมของคนจริงๆที่ปรากฏนั้นเป็นผลเนื่องมาจากปฏิกริยาระหว่าง "ตัว" (Self) กับ "บทบาท" (Role) ทั้งนี้ที่คนๆหนึ่งทราบว่า ตัวถูกคาดหวังว่าจะทำบทบาท (Role Expectation) คนๆนั้นก็เกิดการคาดหวังบทบาทจากผู้ที่ตัว ะมีปฏิกริยาต่อ ซึ่งเรียกว่า การคาดหวังปฏิกริยา (Reciprocal Role Expectation of self) ดังนั้นพฤติกรรมของคนเราจะเป็นไปใ้ถูกชั่งหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้

๑. ความถูกต้องแน่นอนของการคาดหวังบทบาทซึ่งขึ้นอยู่กับการคาดการณ์ของตำแหน่งตัวเอง และตำแหน่งของผู้ที่จะทำปฏิกริยาต่อ
 ๒. ความล้นทักในการดำเนินบทบาท ซึ่งขึ้นอยู่กับประสมการณ์ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเหตุการณ์ในขณะที่มีปฏิกริยา
 ๓. สภาพ "ตน" ของคนนั้นๆซึ่งหมายถึง จิตใจ อารมณ์ ในขณะที่มีปฏิกริยาสัมพันธ์ อันจะเป็นผลต่อการคาดหวังบทบาท และความล้นทักในการดำเนินบทบาทด้วย ถ้าหากผู้แสดงบทบาทอารมณ์ไม่ค้ ก็ยอมแสดงได้แตกต่างจากอารมณ์แสดงอารมณ์ค้
- ทิตยา สุวรรณชฎ ได้ศึกษาเกี่ยวกับฐานะตำแหน่ง และบทบาทของสังคมของมนุษย์ได้สรุปเป็นสาระสำคัญไว้ดังนี้
๑. มีฐานะตำแหน่งอยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่กับคนที่คนจะเข้าไปครอง

๒. มีบทบาทที่ควรจะเป็นประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง
๓. วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีในสังคมนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการดำรงตำแหน่ง และบทบาทที่ควรจะเป็น
๔. การที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้นได้มาจากสังคมประเพณี (Socialization) ในสังคมนั้นๆ
๕. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนพฤติกรรมจริงๆ ของคนที่ครองตำแหน่งนั้น เพราะพฤติกรรมจริงนั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองตำแหน่งที่บทบาทที่ควรจะเป็น บุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของคนอื่นที่เข้ามาร่วมกันในพฤติกรรม และเครื่องกระตุ้นที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่ที่เกิดกติกอทางสังคม (จิตวิทยา สุวรรณชฎี ๒๕๑๗:๑๖๘)

สำหรับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนนั้น เลสเตอร์ คัมบลิว แอนเดอร์สัน และ ลอร์เรน เอ แวนไดค (Lester W. Anderson and Luaren A. van Dyke.) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียน ควรจะมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

๑. เป็นผู้นำในการวางแผนหลักสูตร
๒. ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการศึกษา โดยเฉพาะทางการมัธยมศึกษาด้วย
๓. จัดโปรแกรมให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน
๔. งานบริหาร ผู้บริหารโรงเรียนควรพิจารณางานทางด้านงานแนะแนว การบริการครู นักเรียน ให้ได้รับความสะดวกในการเรียนการสอนอย่างเต็มที่
๕. งานเกี่ยวกับการคัดเลือกครู จัดหาครู เข้าสอนในสาขาวิชาต่างๆ ให้เกิดคุณภาพทางการสอน (Lester W. Anderson and Luaren A. Van Dyke. 1963: 10-11)

วิจิตร ศรีสอาน ได้กล่าวถึงบทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารและการปรับปรุงงานวิชาการ ไว้ ๔ ด้าน คือ

๑. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดมุ่งหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการสอน

๒. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดวางตัวบุคคล เพื่อให้สามารถทำหน้าที่ใหม่บรรลุตามจุดหมายของการศึกษาในโรงเรียน
 ๓. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดสรรเวลา และสถานที่ เพื่อประโยชน์ของการสอน
 ๔. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดหา จัดใช้วัสดุอุปกรณ์ และอาคารสถานที่ เพื่อประโยชน์ของการศึกษาสูงสุด
 ๕. ผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบส่งเสริมการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย
 ๖. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
 ๗. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการจัดโปรแกรมการอบรม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
 ๘. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบต่อประเมินความต้องการของโรงเรียน (วิจิตร ศรีสอาด ๒๕๑๘:๖)
- กรมสามัญศึกษา ได้ศึกษาบทบาทและหน้าที่ของครูใหญ่ เกี่ยวกับงานวิชาการในโรงเรียน ได้สรุปว่า ครูใหญ่หรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ควรมีหน้าที่ดังต่อไปนี้
๑. ควบคุมดูแลการสอน การวัดผลของครูในสายวิชาต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักสูตรและประมวลการสอน
 ๒. จัดชั้นเรียน จัดตารางสอน และจัดครู เข้าสอนในสายวิชาต่างๆ
 ๓. ควบคุมดูแลการเตรียมการสอน การเตรียมอุปกรณ์การสอน ตลอดจนการตรวจบรรรทึกการสอนของครู
 ๔. จัดการทดสอบ และวัดผลการศึกษา รับผิดชอบในการจัดทำข้อสอบ
 ๕. จัดและรับผิดชอบในการปฐมนิเทศครู นักเรียน ให้เข้าใจกฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับต่างๆเกี่ยวกับการเรียนการสอน
 ๖. จัดและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรม และนิทรรศการเพื่อประโยชน์แก่การให้การศึกษาแก่นักเรียนทั้งหมด

๓. ควบคุมดูแลการจัดทำดำเนินงานของห้องสมุดโรงเรียน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และก่อให้เกิดประโยชน์

๔. จัดหาอุปกรณ์การสอน หนังสือแบบเรียน คู่มือต่างๆที่จำเป็นสำหรับครูและนักเรียน

๕. จัดและรวบรวมการเก็บคะแนน การจัดทำระเบียบคะแนน และ ท.๒ ก. (กรมสามัญศึกษา ๒๕๑๑:๑)

๒. เกี่ยวกับ "งานวิชาการ"

การบริหารงานด้านวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนของนักเรียนให้โดยลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ควรจะมีบทบาทในฐานะที่เป็นผู้นำของครูในด้านการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งก็คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านการ (ภิญโญ สาทร ๒๕๑๔: ๓๒๒) งานวิชาการในโรงเรียนจะก้าวหน้า ถ้าส่งเสริมให้ครูก้าวหน้าทางวิชาชีพ ให้การทำงานในหน้าที่ของครูดีขึ้น ช่วยเหลือในเรื่องวัสดุข่าวสาร เรื่องราวที่เป็นความรู้ พิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่แก่ครู ตลอดจนช่วยยี่ให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น (กอ สวัสดิ์พานิชย์ ๒๕๑๖: ๒๐) งานวิชาการนั้นควรจะมีการฝึกอบรมครูประจำการ การจัดครูเข้าทำการสอน การจัดชั้นเรียน การวัดผลการศึกษา การค้นคว้าวิจัย การประมวลสถิติข้อมูลทางวิชาการ การจัดทำแบบเรียน การทำและการใช้หนังสือคู่มือ การเผยแพร่ความรู้ การปรับปรุงด้านการเรียนการสอน การประเมินมาตรฐานของโรงเรียน และการนำเอาผลนั้นมาปรับปรุงโรงเรียนให้ก้าวหน้า การควบคุมดูแลเกี่ยวกับหลักสูตรการสอน เครื่องใช้ในการสอน การควบคุมดูแลเกี่ยวกับวินัย ระเบียบการปกครองของโรงเรียน การดำเนินงานทางวิชาการที่กระทรวงศึกษาธิการหรือกรมสามัญศึกษามอบหมาย และรวมถึงการตรวจเยี่ยมและนิเทศโรงเรียนด้วย (เอกสิทธิ์ ๓ ถกลาง ๒๕๑๖:๑๑๓)

การนิเทศงาน นับว่าเป็นเรื่องของการสั่งการและประสานงานให้บุคคลปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่ผู้บริหารระดับสูงกำหนดไว้ ผู้นิเทศหรือผู้บริหารอาจต้องร่วมกับบุคลากรวางแผนและจัดระเบียบงานให้เหมาะสมก่อนลงมือทำงานควบคู่กัน ทั้งนี้เพื่อให้ผลงาน

มีคุณภาพและปริมาณตามที่ต้องการ ในกรณีนี้ผู้นำหรือผู้บริหารจำเป็นต้องมีความเป็นผู้นำ และรู้จักใช้วิธีการของผู้นำที่เหมาะสม (Dunn and Stephen. 1971:562) นอกจากนี้ ผู้นำในเทศหรือผู้บริหารจะต้องรับผิดชอบดูแลบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามที่กำหนดไว้ สำหรับตำแหน่งนั้นๆ เพื่อให้ได้ผลงานตามมาตรฐานที่ต้องการ ผู้นำในเทศหรือผู้บริหารจะต้องทำทุกอย่างที่เหมาะสม เพื่อปรับปรุงคุณภาพของบุคลากรให้บังคับบัญชา และจะต่อไปเป็นผู้วินิจฉัย คอยวางงานโดยมาตรฐานตามที่กำหนดไว้แล้วหรือไม่ (Gibson and Hunt. 1965:240) การจะปรับปรุงการทำงานของครูให้ดีขึ้น เพื่อความก้าวหน้าของงานวิชาการ ครูใหญ่จะต้อง ทำหน้าที่ในเทศการศึกษาในโรงเรียน โดยอาศัยวิธีการต่างๆ ดังนี้

๑. กักษาเอาเหตุจริง และปัญหาต่างๆที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการสอนของ ครู เพื่อทราบความต้องการและช่องทางที่จะร่วมมือช่วยเหลือ

๒. ประชุมร่วมกับครูเกี่ยวกับงานวิชาการ เพื่อฟังข้อเท็จจริงปัญหาต่างๆ จะใคร่ร่วมกันหาวิธีการแก้ปัญหา

๓. อบรมเผยแพร่ความรู้แก่ครูในโรงเรียน โดยอาจจะจัดประชุมครูประจำ สัปดาห์ ประจำเดือน ประจำภาคการศึกษา โดยอาจจะขอให้ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายในหรือ ภายนอกโรงเรียนมาเป็นวิทยากร

๔. ส่งเสริมประสบการณ์ของครูให้ได้เห็นของจริงในการดำเนินงานวิชาการ เช่น ไปดูการปฏิบัติงานทางวิชาการของโรงเรียนอื่น

๕. ช่วยเหลือครูในด้านการศึกษาการสอนและอำนวยความสะดวกในการ ปฏิบัติงาน เช่น เกรียงว้อเครื่องใช้ ตำรา ภูมิ้อ เป็นต้น (เกรียง เอี่ยมสกุล ๒๕๑๐: ๓๐๖)

การนิเทศการ ศึกษานั้นเป็นลักษณะของความเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างหนึ่ง ใน ขบวนการบริหารการศึกษานั้น ความเป็นผู้นำทางวิชาการย่อมเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ผู้บริหาร การศึกษาโดยสิทธิแล้ว ลาวารถทำการตรวจตราห้องเรียนต่างๆได้ตลอดเวลาเพื่อสังเกต การสอน แต่ถ้ามหาการเข้าห้องเรียนโดยปราศจากการยอมรับจากครูและผู้ร่วมงานกลายเป็น การจับผิดแล้ว ย่อมจะเป็นปัญหาที่ยากที่สุด ดังนั้นจึงต้องคำนึงถึงการหาวิถีทางที่จะทำ ให้ตนเองเป็นที่ยอมรับในความเป็นผู้นำด้วย ซึ่งมีวิธีเป็นเพียงการใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมาย เท่านั้น อภิรมย์ ณ นคร ได้เสนอแนะงานพิเศษของผู้บริหารไว้ดังนี้

๑. ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับงานโครงสร้างและวิชาการ การจัดโปรแกรมทั่วไป และสถานะการเรียนการสอนภายในห้องเรียน

๒. ปรึกษาหารือกับครูแต่ละคน และรวมทั้งกลุ่มครู

๓. ทำงานร่วมกับครูภายในชั้นเรียน โดยการสังเกตการสอน และการให้ คำปรึกษา

๔. บำรุงและรักษาขวัญกำลังใจของครู (อภิธรรม ฒ นคร ๒๕๑๗: ๔๔-๔๕)

วิธีการบริหารงานวิชาการ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ กล่าวว่า การบริหารนิยบการ กระจายอำนาจรับผิดชอบให้แก่ผู้ที่ทำหน้าที่ทางวิชาการอย่างเต็มที่ เพื่อให้เสรีภาพทางวิชาการ อันเป็นผลทำให้เกิดความรู้และวิธีการใหม่ๆ ทำให้องค์การโรงเรียนก้าวหน้าไปโดยไม่หยุด ยั้ง แต่ขณะเดียวกันผู้บริหารซึ่งรับผิดชอบทุกสิ่งทุกอย่างในองค์กร จะยังมีอำนาจในการคัด สิ้นใจในปัญหาใดๆที่เกิดขึ้น เสรีภาพที่แท้จริงนั้น จะต้องครอบคลุมลักษณะ ๒ ประการ คือ

๑. เสรีภาพที่จะสอบถามเกี่ยวกับความหมาย และขอบเขตของแนวความคิด ใดๆ

๒. เสรีภาพที่จะทำการค้นคว้า เพื่อนำไปสู่คำตอบที่ต้องการ

๓. เสรีภาพที่จะแสดงออกทั้งทางวาจาและการเขียน เกี่ยวกับข้อเท็จจริง ที่ได้รับจากการค้นคว้าวิจัยนั้นๆ

๔. เสรีภาพที่จะอภิปรายแนวความคิดใหม่ของตนโดยปราศจากการข่มขู่

๕. เสรีภาพที่จะสอนหรือถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผลการค้นคว้า และการวิจัย ในแนวหรือสาขาที่ตนถนัด

๖. เสรีภาพในฐานะที่เป็นประชาชนคนหนึ่ง มีสิทธิและหน้าที่ภายในขอบเขต ของกฎหมาย (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ ๒๕๑๗: ๔)

การเรียนการสอนจะบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ครู จะต้องใจอุปกรณ์การศึกษาประกอบการสอน วรวิทย์ วสันตสรากร ได้แบ่งประเภทของ อุปกรณ์การศึกษา ออกเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. อุปกรณ์ประเภทสิ่งตีพิมพ์ ได้แก่ เอกสารต่างๆ หนังสือพิมพ์ แบบเรียน คู่มือทดลอง หนังสืออุเทศ ฯลฯ

๒. โสภิต์ศนุอุปกรณ์ ไค้แก่ ภาพวาด สไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ แผนที่
แผนภูมิ ฯลฯ

๓. แหล่งวิทยุภาพการในห้องถึบ เช่น แหล่งประกอบการต่างๆ (วรวิทย์
วทีนสรากร ๒๕๒๐:๒๔๕-๒๕๖)

การวัดผลและประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายของขบวนการเรียนการสอน เป็น
เครื่องชี้สมรรถภาพของนักเรียนและครูผู้สอนว่า เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้เพียงใด
และเป็นสิ่งที่ยังบอกขอบปรองข้อข้อเสี่ยของงานที่ทำไปแล้ว ซึ่งผู้บริหารสามารถนำผลที่
ไค้ไปปรับปรุงงานในปีต่อไป เพื่อให้เกิคประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ
อภิรมย์ ณ นคร ว่า การวัดผลประเมินผลและรายงานผลการเรียนของนักเรียนเป็นงานที่
ครูใหญ่มีส่วนรับผิดชอบโดยตรง ผู้ปกครอง นักเรียน ครู ผู้บริหาร ต่างก็มีความเกี่ยวข้อง
กับระบบในการจัดและประเมินผลในโรงเรียนทั้งสิ้น พ่อแม่ไค้เห็นสมุครายงานการเรียน
ต่างๆจากลูกที่นำกลับมาบ้าน นักเรียนมองเห็นค่าของคะแนนในฐานะเป็นการให้รางวัลหรือ
การลงโทษ ครูเกี่ยวข้องกับการที่จะต้องวัดผล บันทึก ให้คะแนน และประเมิน
ผลทางการศึกษาของนักเรียนในความรับผิดชอบ หน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนหรือครูใหญ่ก็คือ
หาว่าอย่างไ้จึงจะหาวิธีวัดผลที่ดียิ่งขึ้น หรือรักษามาตรฐานการวัดผลให้เชื่อถือไค้ การวัดผล
ควรจะไค้อำนวยผลให้แก่นักเรียน ดังต่อไปนี้

- ๑. ให้ความเข้าใจเกี่ยวแก่สภาพของความสัมพันธ์ของเขาต่อเพื่อนนักเรียน
- ๒. ให้ความเข้าใจซึ่งจะช่วยให้นักเรียนไค้มองเห็นหนทางในการปรับปรุง

พฤติกรรม การเรียน และอื่นๆของเขา

๓. กระตุ้นให้นักเรียนมีความพยายามอย่างเต็มที่

นอกจากจะเป็นการวินิจฉัยปัญหาการเรียนการสอนต่างๆแล้ว การประเมินผลยัง
ทำให้ครูสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะแก่การแก้ปัญหาของนักเรียนด้วย
(อภิรมย์ ณ นคร ๒๕๑๗:๕๘-๕๙)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จงกล ชมพันธ์ (จงกล ชมพันธ์ ๒๕๑๘:๘๑) วิจัยเรื่อง "ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการของศึกษานิเทศก์อำเภอในทัศนะของครูสังกัดกรมสามัญศึกษาและครูองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดปราจีนบุรี" งานวิจัยนี้ได้ศึกษาเฉพาะบทบาทที่คาดหวังอย่างเกี่ยวเท่านั้น ผลการวิจัยพบว่า ครูสังกัดกรมสามัญศึกษากับครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความเห็นขัดแย้งกัน หรือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในเรื่องต่อไปนี้

๑. การนิเทศการศึกษา ได้แก่ การประเมินเทศครูใหม่ การแนะนำเนื้อหาวิชา และการสอนให้เหมาะสม การออกเยี่ยมเยียนให้ความรู้แก่ครูและประชาชน
 ๒. การพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ การจัดทำโครงการสอน ประมวลการสอน การจัดกิจกรรมนันทนาการทางวิชาการ และส่งเสริมให้ครูคิดค้นวิธีการสอนใหม่ๆ
 ๓. การวิจัยและการประเมินผล ได้แก่ การจัดทำมอบหมายการขอสอบ การสร้างข้อสอบ การควบคุมคุณภาพการสอน การประเมินผลการทำงานของครู การวิจัยท้องถิ่นเพื่อผลประโยชน์ทางการศึกษา
 ๔. สถิติและข้อมูลต่างๆ ได้แก่ แผนปฏิบัติงาน โครงการป้องกันการลี้ลับหนังสือสถิติทางการศึกษา อาชีพ ประชากร และเด็กในวัยเรียน
- ผู้วิจัยต้องการให้ศึกษานิเทศก์อำเภอปฏิบัติงานทางวิชาการในสิ่งเหล่านี้มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป

ภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร ๒๕๑๒:๑๓๕) วิจัยเรื่อง "บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด" โดยศึกษาเฉพาะบทบาทที่คาดหวังเท่านั้น ศึกษาทั้งกลุ่มตัวอย่าง ๓ กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ว่าราชการจังหวัด กลุ่มผู้บริหารการศึกษาในกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย และกลุ่มศึกษานิเทศก์จังหวัดเอง พบว่า ผู้บริหารทั้ง ๓ กลุ่ม มีความเห็นไม่ตรงกันเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยเฉพาะบทบาททางค่านิเทศการนั้น ทั้ง ๓ กลุ่ม เห็นขัดแย้งกัน ใน ๔ เรื่อง ต่อไปนี้

๑. การวางโครงการสอนและกิจกรรมต่างๆของโรงเรียน ควรให้โรงเรียนเป็นผู้กำหนดโดยลำพัง ไม่ต้องให้นักเรียนรู้เห็น ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ

๒๔.๖๕ แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (แบบสอบถามข้อ ๑๒)

๒. การให้ศึกษาธิการจังหวัดมีอำนาจเต็มในการคัดเลือกแบบเรียนเพื่อใช้บังคับในโรงเรียนต่างๆในเขตจังหวัดของตน ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ ๗.๐๒ แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ (แบบสอบถามข้อ ๒๕)

๓. การให้ศึกษาธิการจังหวัดจัดทำข้อสอบกลางสำหรับใช้สอบวัดพัฒนาความรู้ของนักเรียนในบางชั้นที่สำคัญอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง แต่มีใช้สอบวัดผลปลายปีเพื่อเลื่อนชั้นนักเรียน ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ ๓.๓๗ แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (แบบสอบถามข้อ ๑๔)

๔. การให้ศึกษาธิการจังหวัดเป็นผู้นำในการริเริ่มการวิจัยทางการศึกษาภายในจังหวัด แล้วเผยแพร่ผลการวิจัยนั้นไปให้ผู้สนใจทราบ ทดสอบความแตกต่างแล้วได้ค่า F เท่ากับ ๓.๖๓ แสดงว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ (แบบสอบถามข้อ ๒๐)

ผู้วิจัยได้สรุปว่า ความเห็นที่ขัดแย้งกันในหมู่ของผู้บริหารระดับสูงทั้ง ๓ กลุ่มนี้อาจเป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้การบริหารการศึกษาของไทยไม่ดำเนินไปอย่างใดผลคือสัมมาเจตนาารมณ์ของประชาชนและรัฐบาล

วิรัตน์ ศิริบูรณะ (วิรัตน์ ศิริบูรณะ ๒๕๑๘:๕๗) วิจัยเกี่ยวกับ "การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๑๑" พบว่า

๑. บทบาทการบริหารงานคานาวิชาการ เมื่อวิเคราะห์รายข้อไม่ปรากฏว่า ข้อใดอยู่ในเกณฑ์สูงเลย และข้อที่มีบทบาทการบริหารงานทางคานาวิชาการต่ำสุด คือ การประชุมปรึกษาในสายวิชาต่างๆเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การจัดบริการนิเทศการสอน การส่งเสริมให้ครูค้นคว้าทดลอง และการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยาย

๒. บทบาทการบริหารงานคานาธุรการ ส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีบทบาทค่อนข้างสูง คือ การบริหารคานาเบิกจ่ายเงินเคื่อน เงินสวัสดิการ การจัดเวรยามรักษาความปลอดภัย ข้อที่มีบทบาทค่อนข้างต่ำ คือ การตรวจและติดตามการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนบริการ และการจัดทำปฏิทินงานในรอบปี

๓. บทบาทการบริหารงานคานาบุคลากร อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีบทบาทค่อนข้างสูง

คือ การจัดให้มีสถานักเรียน การจัดแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน ข้อที่มีบทบาทต่ำ คือ การจัดนิทรรศการผลงานนักเรียน การจัดบริการอาหารกลางวัน การจัดหาทุนช่วยเหลือ นักเรียนยากจน การควบคุมความสะอาดของอาคาร หองน้ำห้องส้วม

๕. บทบาทการบริหารงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ข้อที่ทำได้สูงคือ การเข้าร่วมพิธีทางศาสนาและประเพณีต่างๆในท้องถิ่น ข้อที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ คือ การเชิญผู้ปกครองไปชมกิจกรรมของโรงเรียนในโอกาสอันสมควร การจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง การนำเอาทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ทางการศึกษา

๖. บทบาทการบริหารงานบุคลากร ชุมชนและกิจกรรมนักเรียน อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ส่วนการบริหารงานวิชาการ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ

ศุภใจ ใสสุก (สุภใจ ใสสุก ๒๕๒๒:๗) วิจัยเกี่ยวกับ "การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการและปฏิบัติงานวิชาการ มีความเห็นเหมือนกันว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง ๑๖ ด้าน อยู่ในระดับน้อย ยกเว้นงานด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านวิธีสอนและการวางแผน การกำหนดให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว ค่าที่ผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นขัดแย้งกัน โดยผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติมาก แต่ครูอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติน้อย จากค่าคะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวมของการปฏิบัติงานแต่ละด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ การกำหนดให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน วิธีสอนและการวางแผน กิจกรรมนักเรียน วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนและห้องสมุด หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร การวัดผลประเมินผลการศึกษา การใช้ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในท้องถิ่น การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การนิเทศงานวิชาการ ตามลำดับ

คาร์ลสัน (Carlson, 1971:2333-A) วิจัยเกี่ยวกับ "บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของศึกษานิเทศก์อำเภอ ครู และครูใหญ่ ในรัฐมอนทานา" โดยสำรวจจากครู ๕๔๐ คน ครูใหญ่ ๘๒ คน และศึกษานิเทศก์อำเภอ ๑๗ คน ผลปรากฏว่าทั้ง ๓ กลุ่ม ยังเห็นขัดแย้งกันอยู่ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครูใหญ่ ทั้ง ๓ กลุ่มต้องการให้ครูใหญ่ทำงานมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับงานที่ได้

ทำอยู่จริง

เมลตัน (Melton. 1959:2832-A) วิจารณ์เกี่ยวกับ "บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา" โดยสำรวจความเห็นจากครูใหญ่ใน Wayne County รัฐ Michigan ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของตัวครูใหญ่เอง จากการสำรวจการปฏิบัติงานของครูใหญ่ภายในขอบข่ายงาน ๖ ประการ คือ

๑. ความเป็นผู้นำของครูใหญ่ ในเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน
๒. การแนะนำที่เกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน
๓. ความสัมพันธ์กับชุมชน
๔. ความรับผิดชอบในการบริหาร
๕. ความรับผิดชอบในการวัดผล
๖. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางอาชีพครู

ครูใหญ่มีความเห็นขัดแย้งกันมากในเรื่องความเป็นผู้นำของครูใหญ่ เรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน และเรื่องคำแนะนำเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียน คือ ต้องการให้ครูใหญ่ได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานให้มากขึ้น

จากการที่ได้ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้นำมาสรุปเป็นขอบข่ายงานวิชาการสำหรับที่จะใช้เป็นแนวทางศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ได้ ๕ ด้าน คือ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ด้านการบริการอุปกรณ์การศึกษา และด้านกิจกรรมทางวิชาการ

วิธีดำเนินการ

บทนี้ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษามหาชนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขาวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒ จำนวน ๙ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี อุทัยธานี ชัยนาท และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ๕๕๐ คน ดังรายละเอียดตาราง ๑

ตาราง ๑ แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตัวแปรอิสระ	กลุ่มประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ผู้บริหารโรงเรียน	๑๑๗	๓๕
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๑๗	๓๕
หัวหน้าสาขาวิชา	๕๓๒	๒๘๐
ครู	๔๖๓๕	๒๘๐
รวม	๕๖๘๕	๕๕๐

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

๑. จังหวัดในเขตการศึกษา ๒ มี ๙ จังหวัด ผู้วิจัยได้เลือกจังหวัดสำหรับเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ปรากฏว่า ได้จังหวัดกลุ่มตัวอย่าง ๔ จังหวัด ดังนี้ จังหวัดลพบุรี อ่างทอง ชัยนาท และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒. จังหวัดกลุ่มตัวอย่าง ๔ จังหวัด มี ๓๕ อำเภอ เลือกโรงเรียนมัธยมศึกษา
อำเภอละ ๑ โรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ๒๔ โรงเรียน คู่อจำนวนโรงเรียน
มัธยมศึกษาในแต่ละจังหวัด ตาราง ๒

ตาราง ๒ แสดงจำนวนโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	จำนวนอำเภอ	จำนวนโรงเรียน ในเกณฑ์	จำนวนโรงเรียนที่ เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง
คพบุรี	๒	๑๗	๒
อ่างทอง	๗	๑๓	๗
ชัยนาท	๒	๑๐	๒
พระนครศรีอยุธยา	๑๒	๒๔	๑๒
รวม	๓๕	๒๔	๓๕

๓. กลุ่มผู้บริหาร โรงเรียน เลือกจากมวลประชากรจริงของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน ๓๕ คน คู่อจำนวนผู้บริหารโรงเรียนแยกตามโรงเรียน ตาราง ๓

๔. กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เลือกจากมวลประชากรจริงของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
จำนวน ๓๕ คน คู่อจำนวนผู้ช่วยฝ่ายวิชาการแยกตามโรงเรียน ตาราง ๓

๕. กลุ่มหัวหน้าสายวิชา เลือกจากมวลประชากรจริงของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนละ ๔ คน จำนวน ๒๕๐ คน คู่อจำนวนหัวหน้าสายวิชาแยกตามโรงเรียน ตาราง ๓

๖. กลุ่มครู จำนวน ๒๕๐ คน เลือกจากครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๑๐
ของจำนวนครูทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน โดยใช้วิธีจับสลากจากรายชื่อครูทั้งหมดในแต่ละ
โรงเรียนนั้น คู่อจำนวนครูแยกตามโรงเรียน ตาราง ๓

ตาราง ๓ แสดงรายชื่อโรงเรียน จำนวนผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้า
 สายวิชา และครู ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง แยกเป็นแต่ละจังหวัด

จังหวัด	โรงเรียน	จำนวน - คน			
		ผู้บริหาร	ผู้ช่วย	หัวหน้าสาย	ครู
ลพบุรี	โคกกระเทียมวิทยาลัย	๑	๑	๘	๑๑
	โคกสำโรงวิทยา	๑	๑	๘	๑๑
	ชัยนาทวิทยาลัย	๑	๑	๘	๘
	บ้านหมี่วิทยา	๑	๑	๘	๑๑
	ท่าม่วงวิทยา	๑	๑	๘	๗
อ่างทอง	พัฒนนิคม	๑	๑	๘	๘
	อ่างทองบัณฑิตโรจนวิทยาคม	๑	๑	๘	๘
	ป่าโมกข์วิทยาภูมิ	๑	๑	๘	๘
	วิเศษไชยชาญ	๑	๑	๘	๑๑
	โพธิ์ทองจินตคามดี	๑	๑	๘	๖
	ราชสถิตยวิทยา	๑	๑	๘	๖
	สามโก้วิทยา	๑	๑	๘	๗
	ชัยนาท	จันทนาพิทยาคม	๑	๑	๘
พระนครศรีอยุธยา	กุฉินทโฆมลย์ชนูปถัมภ์	๑	๑	๘	๖
	วักสิงห์	๑	๑	๘	๙
	หันคาพิทยาคม	๑	๑	๘	๖
	มฤคานาคพิทยาคม	๑	๑	๘	๙
	คุรุประชาสรรค์	๑	๑	๘	๙
พระนครศรีอยุธยา	อยุธยาวิทยาลัย	๑	๑	๘	๑๖
	บางปะอิน	๑	๑	๘	๙

ตาราง ๓ (ต่อ)

จังหวัด	โรงเรียน	จำนวน - คน			
		ผู้บริหาร	ผู้ช่วย	หัวหน้าสาย	ครู
พระนครศรีอยุธยา	บางไทรวิทยา	๑	๑	๒	๔
	ท่าเรือ "นิตยานุกูล"	๑	๑	๒	๑๐
	เสนา "เสนาประสิทธิ์"	๑	๑	๒	๕
	ภาชี "สุนทรวิทยานุกูล"	๑	๑	๒	๕
	บางปะหัน	๑	๑	๒	๒
	บางซ้ายวิทยา	๑	๑	๒	๔
	วิเชียรกลิ่นสุคนธ์อุปถัมภ์	๑	๑	๒	๔
	บ้านแพรกประชาสรรค์	๑	๑	๒	๓
	นครหลวง	๑	๑	๒	๕
	บางบาล	๑	๑	๒	๔
	มหาราช "ประชานิติก"	๑	๑	๒	๓
	อุทัย	๑	๑	๒	๓
	ผักไห่สุทธาประมุข	๑	๑	๒	๕
	ลาดบัวหลวง	๑	๑	๒	๔
	รวม	๓๕	๓๕	๒๘๐	๒๔๐

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง

การสำรวจแบบสอบถาม ใ้ค่าเน้การค้ง:

๑. ค้กาจากค้วรา เอกสารค้วๆ และผู้บร้การโรงเร้ยนน้ชยมถ้กา เพื่อก้หนดค้บข้ายของงานว้ชาการของผู้บร้การโรงเร้ยนน้ชยมถ้กา ใ้ค้บข้ายของงานว้ชาการ ๕ ค้าน ค้งน้

- ๑.๑ การจ้กค้ลค้สุทรการเร้ยนการส้อน
- ๑.๒ การน้เศการศ้กา และการเผ้กอบรมครุ
- ๑.๓ การว้คผลและประเม้เนผลการศ้กา
- ๑.๔ การบร้การว้สค้อุปกรณ้การศ้กา
- ๑.๕ การจ้กค้จกรรณทางว้ชาการน้โรงเร้ยนและบร้การค้มนชน

๒. ค้กาแบบส้อบถามของ เนถ น้คส้าย (๒๕๑๗ ภาคณวค) ค้วเร้อง รัตน้ (๒๕๑๘:ภาคณวค) และประมวล รัตนวงถ้ (๒๕๑๙:ภาคณวค)

๓. ร้างแบบส้อบถามถ้เก้ยวค้การบร้ค้งานของผู้บร้การโรงเร้ยนน้ให้ครอบค้ลค้มค้วข้ค้ก้หนดไว้ แล้วเสน้อาจารย์ถ้บร้ค้การว้จก้ไข

๔. น้าแบบส้อบถามไปทค้ส้อบทาค้ความเช้มน้ก้ครุโรงเร้ยนน้ชยมถ้กาในจ้งหวค้ส้งห้บุรี จ้นวน ๑๐๐ กน ใ้แบบส้อบถามถ้ส้มบรณ้ จ้นวน ๒๐ ข้ แยกตามประเกทของงานใ้ค้งน้

๔.๑ การจ้กค้ลค้สุทรการเร้ยนการส้อน	จ้นวน	๑๘	ข้
๔.๒ การน้เศการศ้กา และการเผ้กอบรมครุ	จ้นวน	๑๐	ข้
๔.๓ การว้คผลและประเม้เนผลการศ้กา	จ้นวน	๑๐	ข้
๔.๔ การบร้การว้สค้อุปกรณ้การศ้กา	จ้นวน	๑๐	ข้
๔.๕ การจ้กค้จกรรณทางว้ชาการน้โรงเร้ยน	จ้นวน	๑๕	ข้
และบร้การค้มนชน			

(ภาคณวค)

ค้กณค้ของแบบส้อบถาม เป็นแบบส้อบถามประเกทมาตราส้วนประเม้เนค่า (Rating Scale) ก้ถามแบ่งออกเป็น ๒ ส้วน ค้ค้ ส้วนถ้เป็นค้ถามเก้ยวค้กับทบาทถ้เป็นจ้ริง

และส่วนที่เป็นคำถามเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวัง โดยให้ผู้ตอบพิจารณาเลือกว่า งานแต่ละอย่างที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามนั้น ผู้ตอบเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานนั้นๆจริงมากน้อยแค่ไหน และผู้ตอบต้องการหรือคาดหวังจะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานนั้นๆมากน้อยแค่ไหน ระดับมากน้อยมีให้เลือก ๕ ระดับ คือ

- ๑ หมายถึง ปฏิบัติน้อยมากหรือมิได้ปฏิบัติเลย
- ๒ หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- ๓ หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- ๔ หมายถึง ปฏิบัติมาก
- ๕ หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ให้คะแนน ๑ ถึง ๕ คะแนน สำหรับคำตอบระดับ ๑ ถึง ๕ ตามลำดับ

การกำหนดเกณฑ์บทบาท

๑.๐๐ - ๑.๕๐	ปฏิบัติน้อยมาก
๑.๕๑ - ๒.๕๐	ปฏิบัติน้อย
๒.๕๑ - ๓.๕๐	ปฏิบัติปานกลาง
๓.๕๑ - ๔.๕๐	ปฏิบัติมาก
๔.๕๑ - ๕.๐๐	ปฏิบัติมากที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการตามลำดับดังนี้

๑. ขอนหนังสือนำตัวจากคณะคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ส่งถึงศึกษาธิการเขต ๒ และขอนหนังสือจากศึกษาธิการเขต ๒ ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอให้ผู้วิจัยได้สำรวจเก็บข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา ๒

๒. การส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสือนำตัวจากศึกษาธิการเขต ๒ ไปมอบให้กับผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู

ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา ๒ ด้วยตนเอง

๓. การเก็บแบบสอบถามคืน แบบสอบถามแต่ละฉบับได้กำหนดวันเก็บคืนไว้แล้ว เมื่อถึงกำหนดผู้วิจัยได้ไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง จากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา ๒

๔. ระยะเวลาที่ใช้ในการส่งและเก็บแบบสอบถามนี้ ตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๒๓ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๒๔

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่มีค่าตอบสมบูรณ์ มาตรวจสอบให้หน้าหนักคะแนนความเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แต่ละฉบับได้คะแนนแยกออกเป็น ๒ ส่วน คือคะแนนจากบทบาทที่เป็นจริง และคะแนนจากบทบาทที่คาดหวัง รวมคะแนนที่ได้จากทุกฉบับ โดยแยกออกตามกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู แต่ละกลุ่มได้แยกคะแนนรวมออกตามบทบาททั้งสอง เพื่อนำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าทางสถิติต่างๆ

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

๑. การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีแบ่งครึ่ง (Split Half Method)

$$r_{\frac{1}{2}} = \frac{N \sum XY - (\sum X)(\sum Y)}{\sqrt{\left\{ N \sum X^2 - (\sum X)^2 \right\} \left\{ N \sum Y^2 - (\sum Y)^2 \right\}}}$$

(Magusson, 1967:109)

<p>เมื่อ</p> $r_{\frac{1}{2}} = \frac{\sum X_1 \sum X_2}{\sum X_1^2 \sum X_2^2}$	<p>แทน</p> <p>แทน</p> <p>แทน</p> <p>แทน</p>	<p>ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามครึ่งฉบับ</p> <p>ผลรวมของคะแนนข้อใดและข้อคู่ตามลำดับ</p> <p>ผลรวมยกกำลังสองของคะแนนข้อใดและข้อคู่ตามลำดับ</p> <p>ผลรวมของคะแนนข้อใดและข้อคู่ยกกำลังสองตามลำดับ</p>
--	---	---

ΣXY แทน ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนข้อคิด และข้อคู่แต่ละข้อ ตามลำดับ

N แทน จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ค่า r แล้ว นำไปปรับขยายค่าความเชื่อมั่นของ

โดยใช้สูตร $\frac{1}{2} \frac{I}{II}$

$$r_{tt} = \frac{2r \frac{1}{2} \frac{I}{II}}{\sqrt{1 + r \frac{1}{2} \frac{I}{II}}}$$

r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

๒. การทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ๒ กลุ่ม โดยใช้สูตร t - Test

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}} \quad (\text{Fergusson, 1971:152})$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t -distribution

\bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน จำนวนครูในกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๓. การหาค่า df (Degree of Freedom) โดยใช้สูตร

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{X_1} + \frac{S_2^2}{X_2} \right)}{\left(\frac{S_1^2}{n_1 + 1} \right) + \left(\frac{S_2^2}{n_2 + 1} \right)} - 2$$

๔. การหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Ferguson.1971:45)

$\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N แทน จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง

๕. การหาค่าความแปรปรวน (Variance) โดยใช้สูตร

$$S^2 = \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนน (Ferguson.1971:62)

$\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละจำนวนยกกำลังสอง

$(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทน จำนวนครูในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การตรวจสอบความถูกต้องขอ ข้อมูล

แบบสอบถามที่ส่งให้บุคคลในกลุ่มตัวอย่างตอบทั้งหมด จำนวน ๕๕๐ ฉบับ ได้รับคืน จำนวน ๕๒๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๔ ในจำนวนที่ได้รับคืนนี้ ปรากฏว่ามีแบบสอบถาม ที่มีคำตอบไม่สมบูรณ์ จำนวน ๒๒ ฉบับ ฉะนั้นจึงเหลือแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่สามารถนำไป ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ จำนวน ๕๐๑ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๘๔.๙๒ ดังรายละเอียดในตาราง ๔

ตาราง ๔ แสดงจำนวนแบบสอบถามที่เก็บคืนมา และใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งให้ตอบ	จำนวนแบบสอบถามที่เก็บคืนมา	
		จำนวน	ร้อยละ
- ผู้บริหาร โรงเรียน	๓๕	๒๙	๘๒.๘๖
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๕	๓๒	๙๑.๔๓
หัวหน้าสาขาวิชา	๒๘๐	๒๓๕	๘๓.๙๓
ครู	๒๘๐	๒๐๙	๘๕.๓๖
รวม	๕๘๐	๕๐๑	๘๔.๙๒

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

๑. บทบาททางงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขาวิชา และครู
๒. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โดยแยกตามทัศนะของกลุ่มผู้บริหารเอง ของกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ของกลุ่มหัวหน้าสาขาวิชา และของกลุ่มครู

๓. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กับหัวหน้าสายวิชา และกับครู ที่มีคอบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ

๔. เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กับหัวหน้าสายวิชา และกับครู ที่มีคอบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ

ตอนที่ ๑ บทบาททางคานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู

ตาราง ๕ บทบาททางคานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นจริงแต่ละคาน ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู

งานวิชาการ	ผู้บริหารโรงเรียน	ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	หัวหน้าสายวิชา	ครู	รวมเฉลี่ย
๑. คานหลักสูตร	๓.๐๗	๒.๙๐	๒.๕๘	๒.๕๖	๒.๕๙
๒. คานการนิเทศการศึกษา	๓.๒๗	๓.๐๘	๒.๖๙	๒.๘๗	๒.๘๑
๓. คานการวัดผลการศึกษา	๓.๔๘	๓.๒๓	๒.๙๒	๒.๘๘	๒.๙๕
๔. คานอุปกรณ์การศึกษา	๓.๐๐	๒.๖๙	๒.๕๕*	๒.๘๒*	๒.๘๙*
๕. คานกิจกรรมทางวิชาการ	๒.๖๙	๒.๕๘*	๒.๒๓*	๒.๒๕*	๒.๒๙*
รวมเฉลี่ย	๓.๑๐	๒.๘๗	๒.๕๗	๒.๕๘	๒.๖๒

* เกณฑ์ปฏิบัติน้อย

จากตาราง ๕ คะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงแต่ละคานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทักษะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครูพบว่า ในคานหลักสูตรการเรียนการสอน คานการนิเทศการศึกษา และคานการวัดผลการศึกษา ทั้ง ๔ กลุ่ม มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติ

ปานกลาง (เกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง = ๒.๕๑ - ๓.๕๐) ในด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน และกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ส่วนกลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย (เกณฑ์ปฏิบัติน้อย = ๑.๕๑ - ๒.๕๐) ในด้านกิจกรรมทางวิชาการ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ส่วนกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย เมื่อรวมคะแนนเฉลี่ยในทุกด้าน ปรากฏว่าทั้ง ๔ กลุ่ม มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างต่ำ แต่ถ้าวรวมคะแนนเฉลี่ยของทั้ง ๔ กลุ่มในแต่ละด้าน ปรากฏว่าในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลการศึกษา คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ส่วนด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา และกิจกรรมทางวิชาการ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติน้อย

ตอนที่ ๒ เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ โดยแยกตามทัศนะของกลุ่มผู้บริหาร

โรงเรียนเอง กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู

ตาราง ๒ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน

งานวิชาการ	N	\bar{X}	S^2	S	t
คานหลักสูตร					
บทบาทจริง	๒๘	๕๖.๐๐	๕๘.๐๗	๗.๖๒	
บทบาทคาดหวัง	๒๘	๖๔.๗๖	๑๑.๘๗	๓.๓๘	๑๒.๑๘***
คานการนิเทศ					
บทบาทจริง	๒๘	๓๖.๖๖	๑๕.๒๓	๓.๗๗	
บทบาทคาดหวัง	๒๘	๕๓.๕๘	๕.๘๘	๒.๒๑	๑๓.๖๖***
คานการวัดผล					
บทบาทจริง	๒๘	๓๕.๓๘	๑๖.๖๔	๔.๐๘	
บทบาทคาดหวัง	๒๘	๕๕.๓๘	๗.๖๐	๒.๗๕	๑๐.๕๘***
คานอุปกรณ์การศึกษา					
บทบาทจริง	๒๘	๓๐.๐๓	๖.๑๐	๒.๔๗	
บทบาทคาดหวัง	๒๘	๔๒.๖๖	๘.๘๘	๒.๙๘	๑๗.๗๓***
คานกิจกรรม					
บทบาทจริง	๒๘	๔๐.๒๘	๓๘.๕๘	๖.๒๘	
บทบาทคาดหวัง	๒๘	๕๘.๖๘	๘.๘๘	๒.๙๗	๑๕.๒๗***
รวม					
บทบาทจริง	๒๘	๑๘๓.๘๐	๑๓๕.๕๓	๒๕.๒๒	
บทบาทคาดหวัง	๒๘	๒๕๕.๐๔	๕๑.๗๐	๑๕.๒๘	๒๘.๕๕***

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๒ การบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งแยกออกเป็น ๕ ด้าน งานแต่ละด้านผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทั้งสิ้น บทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงในทุกด้าน เมื่อรวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารทุกด้านแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๒๔.๕๕$) ความคาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียน แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนเองต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนไปปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ไปปฏิบัติอยู่จริง

ตาราง ๗ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

งานวิชาการ	น	χ ²	S ²	S	t
คานหลักผู้สร					
บทบาทจริง	๓๒	๔๓.๕๓	๕๒.๘๓	๖.๕๔	*** ๑๓.๐๔
บทบาทคาดหวัง	๓๒	๖๑.๕๓	๑๕.๐๕	๔.๑๖	
คานการนิเทศ					
บทบาทจริง	๓๒	๓๐.๓๘	๑๘.๒๓	๔.๓๑	*** ๑๑.๕๗
บทบาทคาดหวัง	๓๒	๕๑.๓๘	๓๐.๒๓	๓.๒๖	
คานการวัดผล					
บทบาทจริง	๓๒	๓๒.๓๔	๕๕.๗๑	๗.๗๒	*** ๗.๒๘
บทบาทคาดหวัง	๓๒	๘๒.๕๑	๘.๗๓	๒.๕๕	
คานอุปกรณ์การศึกษา					
บทบาทจริง	๓๒	๒๖.๘๘	๒๑.๕๖	๔.๖๓	*** ๑๕.๑๕
บทบาทคาดหวัง	๓๒	๕๐.๕๗	๖.๕๘	๒.๕๒	
คานกิจกรรม					
บทบาทจริง	๓๒	๓๗.๑๓	๔๕.๕๐	๖.๗๓	*** ๑๓.๕๗
บทบาทคาดหวัง	๓๒	๕๖.๕๑	๑๖.๕๘	๔.๐๗	
รวม					
บทบาทจริง	๓๒	๑๗๐.๒๖	๖๘๘.๐๓	๒๕.๘๓	*** ๒๖.๑๕
บทบาทคาดหวัง	๓๒	๒๕๓.๒๐	๒๐.๕๐	๑๗.๐๖	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๗ การบริหารงานด้านวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย ๕ ด้าน และแต่ละด้าน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับ บทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทั้งสิ้น ความคาดหวังของผู้ช่วยฝ่าย วิชาการสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนในทุกด้าน เมื่อรวมการปฏิบัติงานของ ผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านแล้ว ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการเห็นว่า บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๒๖.๑๔$) ความคาดหวังของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียน แสดงว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีความต้องการอยากจะให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติ งานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

ตาราง ๘ บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของกลุ่มหัวหน้าฝ่ายวิชา

งานวิชาการ	N	\bar{X}	Σ^2	S	t
คานหลักสูตร์					
บทบาทจริง	๒๓๕	๓๘.๖๘	๒๗.๐๔	๘.๑๘	*** ๓๑.๘๒
บทบาทคาดหวัง	๒๓๕	๕๘.๗๓	๒๙.๗๓	๕.๔๕	
คานการนิเทศ					
บทบาทจริง	๒๓๕	๒๖.๙๐	๓๔.๔๖	๕.๙๕	*** ๒๒.๗๖
บทบาทคาดหวัง	๒๓๕	๓๙.๔๒	๓๘.๗๗	๖.๒๒	
คานการวิคผล					
บทบาทจริง	๒๓๕	๒๕.๑๕	๑๗.๘๔	๔.๒๒	*** ๕๐.๖๘
บทบาทคาดหวัง	๒๓๕	๔๐.๖๑	๑๘.๕๘	๔.๔๑	
คานอุปกรณ์การศึกษา					
บทบาทจริง	๒๓๕	๒๔.๖๔	๓๙.๕๔	๖.๒๘	*** ๓๐.๙๗
บทบาทคาดหวัง	๒๓๕	๓๙.๒๐	๓๒.๒๔	๕.๖๗	
คานกิจกรรม					
บทบาทจริง	๒๓๕	๓๓.๕๒	๓๓.๖๓	๘.๕๘	*** ๒๘.๙๑
บทบาทคาดหวัง	๒๓๕	๕๕.๐๕	๔๘.๘๔	๖.๙๘	
<u>รวม</u>					
บทบาทจริง	๒๓๕	๑๕๒.๘๙	๒๓๓.๕๑	๓๓.๒๑	*** ๖๐.๘๖
บทบาทคาดหวัง	๒๓๕	๒๓๒.๐๑	๑๖๙.๐๖	๒๘.๗๕	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๘ การบริหารงานค่านวิชากร จึงประกอบด้วยงานย่อย ๔ ด้าน และแต่ละค่านนั้น หัวหน้าสาขาวิชาเห็นว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับ บทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทั้งสิ้น ความคาดหวังของหัวหน้า สาขาวิชาสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียนทุกค่าน เมื่อรวมการปฏิบัติงานของ ผู้บริหาร โรงเรียนทุกค่านแล้ว หัวหน้าสาขาวิชาเห็นว่า บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียน แตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t=๑๐.๘๖$) ความคาดหวังของหัวหน้าสาขาวิชา มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหาร โรงเรียน แสดงว่า หัวหน้าสาขาวิชามีความต้องการอยากจะให้ผู้บริหาร โรงเรียนได้ปฏิบัติ งานค่านวิชากรให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

ตาราง ๕. บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม
ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานด้านวิชาการ ตามทัศนะของกลุ่มครู

งานวิชาการ	N	\bar{X}	σ^2	S	t
คานหลักสูท					
บทบาทจริง	๒๐๕	๓๙.๒๓	๘๓.๐๐	๙.๑๑	๒๘.๘๓ ***
บทบาทคาดหวัง	๒๐๕	๕๙.๒๔	๑๔.๒๕	๓.๘๖	
คานการนิเทศ					
บทบาทจริง	๒๐๕	๒๘.๖๖	๘๕.๕๐	๙.๒๔	๑๒.๓๔ ***
บทบาทคาดหวัง	๒๐๕	๓๙.๐๘	๓๖.๖๒	๖.๐๔	
คานการวัดผล					
บทบาทจริง	๒๐๕	๒๘.๘๓	๔๔.๒๘	๖.๖๕	๑๙.๘๓ ***
บทบาทคาดหวัง	๒๐๕	๓๘.๘๒	๒๒.๙๐	๔.๗๘	
คานอุปกรณ์การศึกษา					
บทบาทจริง	๒๐๕	๒๔.๑๗	๔๘.๓๒	๖.๙๕	๒๒.๖๗ ***
บทบาทคาดหวัง	๒๐๕	๓๘.๙๑	๔๒.๘๗	๖.๕๔	
คานกิจกรรม					
บทบาทจริง	๒๐๕	๓๓.๘๐	๙๐.๘๒	๙.๕๖	๒๐.๐๑ ***
บทบาทคาดหวัง	๒๐๕	๕๔.๕๒	๑๓๐.๑๙	๑๑.๔๑	
รวม					
บทบาทจริง	๒๐๕	๑๕๓.๐๙	๓๕๑.๙๒	๔๑.๗๔	๔๔.๓๔ ***
บทบาทคาดหวัง	๒๐๕	๒๒๘.๔๗	๒๔๙.๒๓	๓๒.๖๐	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๕ การบริหารงานวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยงานย่อย ๕ ค. แต่ละคานันั้น ครูน้อยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับบทบาทคาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ทั้งนี้ ความคาดหวังของครูน้อยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนในทุกคาน เมื่อรวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในทุกคานแล้ว ครูน้อยเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวัง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๔๔.๓๕$) ความคาดหวังของครูน้อย มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียน แสดงว่า ครูน้อยต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าที่ได้ปฏิบัติอยู่จริง

ตอนที่ ๓ เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กับหัวหน้าสาขาวิชา และกับครู ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับงานบริหารวิชาการ

ตาราง ๑๐ ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ที่มีบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ	N	\bar{X}	S ²	S	t
งานหลักสูตร					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๔๖.๐๐	๕๘.๐๗	๗.๖๒	
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๒	๔๓.๕๓	๔๒.๘๓	๖.๕๔	๑.๓๕
งานการนิเทศ					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๓๗.๖๖	๑๔.๒๓	๓.๗๗	
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๒	๓๐.๓๘	๑๘.๖๓	๔.๓๑	๒.๒๑ *
งานการวัดผล					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๓๕.๘๓	๑๖.๖๔	๔.๐๘	
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๒	๓๒.๓๔	๕๕.๗๑	๗.๗๒	๒.๐๕ *
งานอุปกรณ์การศึกษา					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๓๖.๐๓	๖.๑๐	๒.๔๗	
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๑	๒๖.๘๘	๒๑.๔๖	๔.๖๓	๓.๓๘ ***
งานกิจกรรม					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๔๖.๒๘	๓๕.๔๕	๖.๒๘	
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๒	๓๗.๑๓	๔๕.๔๐	๖.๗๓	๑.๘๕
รวม					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๑๘๓.๘๐	๑๓๕.๕๓	๒๔.๒๒	
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๒	๑๗๐.๒๖	๑๘๘.๐๓	๒๕.๕๓	๔.๑๗ ***

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๑๐ พบว่าที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการบริหารงาน-
 -คานวิชาการแต่ละคาน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ เมื่อเปรียบ
 เทียบกันแล้ว มีความเห็นแตกต่างกันในคานการวัดผลการศึกษา และคานการนิเทศการศึกษา
 จึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนคานการบริการอุปกรณ์การศึกษา
 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ และทั้งสองกลุ่มมีความเห็นไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ในคานหลักสูตรการเรียนการสอน และคานกิจกรรม
 ทางวิชาการ ค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าผู้ช่วยฝ่ายวิชาการทุกคาน เมื่อ
 รวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกคานแล้ว ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วย
 ฝ่ายวิชาการ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๘.๑๗$)
 แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าพวกตนปฏิบัติงานจริงทางคานวิชาการ เมื่อเทียบค่า
 เเท้กับจำนวนหนึ่ง แต่ในทางตรงกันข้าม กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการกลับเห็นว่า ผู้บริหาร
 โรงเรียนปฏิบัติงานจริงน้อยกว่าจำนวนนั้น

ตาราง ๑๑ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา ที่มีขอบเขตที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ	N	\bar{X}	S	S	t
ด้านหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙ ๒๓๕	๔๖.๐๘ ๓๘.๖๘	๕๘.๐๗ ๖๗.๐๘	๗.๖๒ ๘.๑๘	*** ๔.๘๘
ด้านการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙ ๒๓๕	๓๖.๖๖ ๒๖.๘๖	๑๘.๒๓ ๓๕.๔๖	๓.๗๗ ๕.๙๕	*** ๗.๒๘
ด้านการวัดผล ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙ ๒๓๕	๓๙.๘๓ ๒๙.๑๕	๑๖.๖๔ ๑๗.๘๔	๔.๐๘ ๔.๒๒	*** ๗.๑๐
ด้านอุปกรณ์การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙ ๒๓๕	๓๐.๐๓ ๒๔.๖๔	๖.๑๐ ๓๙.๕๔	๒.๔๗ ๖.๒๘	*** ๘.๙๘
ด้านกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙ ๒๓๕	๔๐.๒๘ ๓๓.๕๒	๓๙.๔๙ ๗๓.๖๓	๖.๒๘ ๘.๕๘	*** ๕.๒๔
รวม ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙ ๒๓๕	๑๘๓.๘๐ ๑๕๒.๘๙	๑๓๔.๕๓ ๒๓๓.๕๑	๒๔.๒๒ ๓๓.๒๑	*** ๑๓.๐๘

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๑๑ บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
คานาวิชาการแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา เมื่อเปรียบเทียบ
กันแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .๐๐๑ และค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าหัวหน้าสายวิชาในทุกด้าน
เมื่อรวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับ
หัวหน้าสายวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t=๑๓.๐๔$)
แสดงว่า หัวหน้าสายวิชาเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงในงานคานาวิชาการ
น้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

ตาราง ๑๒ ที่โน้มน้าวผู้บริหารโรงเรียนกับครู ที่มีคอบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริการ
โรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ	N	\bar{X}	S^2	S	t
คานหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๔๖.๐๐	๕๘.๐๗	๗.๖๒	*** ๕.๔๓
ครู	๒๐๕	๓๗.๖๓	๘๓.๐๐	๙.๑๑	
คานการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๓๒.๖๖	๑๔.๒๓	๓.๗๗	*** ๘.๒๕
ครู	๒๐๕	๒๘.๖๖	๘๕.๕๐	๙.๒๔	
คานการวัดผล ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๓๔.๘๓	๑๖.๖๔	๔.๐๘	*** ๖.๘๑
ครู	๒๐๕	๒๘.๘๓	๔๔.๒๘	๖.๖๕	
คานอุปกรณการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๓๐.๐๓	๖.๑๐	๒.๒๔	*** ๘.๘๗
ครู	๒๐๕	๒๘.๑๗	๔๘.๓๒	๖.๙๕	
คานกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๔๐.๒๘	๓๙.๔๙	๖.๒๘	*** ๓.๖๐
ครู	๒๐๕	๓๓.๘๐	๙๐.๘๒	๙.๕๒	
รวม ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๑๘๓.๘๐	๑๓๙.๕๓	๒๙.๒๒	*** ๑๒.๒๓
ครู	๒๐๕	๑๖๓.๖๙	๓๕๑.๙๒	๕๙.๕๗	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๑๒ บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการบริหารงาน
ด้านวิชาการแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับของครู เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว
ผู้บริหารโรงเรียนกับครูน้อย มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑
และค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าของครูน้อยในทุกด้าน เมื่อรวมการปฏิบัติงาน
ของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูน้อยมีความคิดเห็น
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๑๒.๒๓$) แสดงว่า ครูน้อยเห็นว่า
ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงในงานด้านวิชาการน้อยกว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ ๔ เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กับหัวหน้าสาขาวิชา และกับครู ที่มีคอบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

ตาราง ๑๓ ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการที่มีคอบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ	N	\bar{X}	S^2	S	t
คานหลักสูตร					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๒๕.๓๒	๑๑.๔๓	๓.๓๘	**
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๖	๒๑.๕๓	๑๔.๐๘	๔.๓๖	๓.๒๘
คานการนิเทศ					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๔๓.๕๘	๔.๘๘	๒.๒๑	**
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๖	๔๑.๓๘	๑๐.๖๒	๓.๒๖	๓.๑๕
คานการวัดผล					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๔๔.๓๘	๗.๖๐	๒.๗๕	*
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๖	๔๒.๘๑	๘.๗๓	๒.๙๕	๒.๐๘
คานอุปกรณการศึกษา					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๔๒.๖๒	๘.๘๘	๒.๘๘	*
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๖	๔๐.๘๓	๖.๘๘	๒.๕๖	๒.๓๕
คานกิจกรรม					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๕๘.๖๘	๘.๘๖	๒.๙๓	*
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๖	๕๖.๘๑	๑๖.๕๘	๔.๐๗	๒.๕๓
รวม					
ผู้บริหารโรงเรียน	๒๘	๒๕๔.๐๘	๔๑.๗๐	๖.๔๖	๖.๓๐
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๓๖	๒๔๓.๖๐	๖๑.๕๐	๗.๕๖	๖.๓๐

* มีคานัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

** มีคานัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

*** มีคานัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๑๓ บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารงาน
 ด้านวิชาการแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็น
 แตกต่างกันในทุกด้าน ด้านการวัดผลการศึกษา ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา และด้านกิจกรรม
 ทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านหลักสูตรการเรียน
 การสอน และด้านการนิเทศการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑
 และค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการในทุกด้าน เมื่อรวม
 การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่าย
 วิชาการ มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๒.๓๐$) แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการอยากปฏิบัติ
 งานด้านวิชาการให้มากกว่าความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

ตาราง ๑๔ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา ที่มีคอบทบาทที่คาดหวัง
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริหารงานค่านิชาการ

งานวิชาการ	n	\bar{X}	S^2	s	t
คานหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙	๖๔.๗๖	๑๑.๘๗	๓.๓๘	*** ๘.๔๙
	๒๓๕	๕๘.๗๓	๒๙.๗๓	๕.๔๕	
คานการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙	๔๓.๕๙	๔.๘๙	๒.๒๑	*** ๗.๔๔
	๒๓๕	๓๙.๔๒	๓๘.๗๗	๖.๒๒	
คานการวัดผล ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙	๔๔.๓๘	๗.๖๐	๒.๗๕	*** ๖.๕๐
	๒๓๕	๔๐.๖๑	๑๗.๔๘	๔.๑๑	
คานอุปกรณการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙	๔๒.๖๒	๘.๘๘	๒.๙๘	*** ๕.๒๖
	๒๓๕	๓๙.๖๐	๓๒.๒๘	๕.๖๗	
คานกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙	๕๘.๖๙	๘.๘๖	๒.๙๗	*** ๖.๖๒
	๒๓๕	๕๔.๐๕	๔๘.๘๔	๖.๙๘	
รวม ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าสายวิชา	๒๙	๖๕๔.๐๔	๔๑.๗๐	๑๔.๒๙	*** ๑๐.๒๙
	๒๓๕	๖๓๒.๐๑	๑๖๙.๐๖	๒๘.๗๕	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๑๔ บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน
ด้านวิชาการแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา เมื่อเปรียบเทียบ
กันแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีความคิดเห็นแตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ และค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าของหัวหน้า
สายวิชาในทุกด้าน เมื่อรวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า
ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($t = ๑๐.๒๘$) แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียน
มีความต้องการอยากจะทำปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าความต้องการหรือความคาดหวัง
ของหัวหน้าสายวิชา

ตาราง ๑๕ ทักษะของผู้บริหารโรงเรียนกับครูที่มีบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ

งานวิชาการ	N	χ ²	S	S	t
คานหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๖๔.๗๖	๑๑.๔๗	๓.๓๘	๑๑.๒๒ ***
ครู	๒๐๕	๕๗.๒๔	๑๔.๖๕	๓.๘๒	
คานการนิเทศ ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๔๓.๕๙	๔.๘๙	๒.๒๑	๗.๙๑ ***
ครู	๒๐๕	๓๙.๐๘	๓๖.๖๒	๖.๐๕	
คานการวัดผล ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๔๔.๓๘	๗.๖๐	๒.๗๕	๙.๒๖ ***
ครู	๒๐๕	๓๘.๘๒	๒๒.๙๐	๔.๗๘	
คานอุปกรณ์การศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๔๒.๖๒	๘.๘๘	๒.๙๘	๕.๓๐ ***
ครู	๒๐๕	๓๘.๙๑	๔๒.๘๗	๖.๕๘	
คานกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๕๘.๖๙	๘.๘๖	๒.๙๗	๘.๔๔ ***
ครู	๒๐๕	๕๔.๘๒	๑๓๐.๑๙	๑๑.๔๑	
รวม ผู้บริหารโรงเรียน	๒๙	๒๕๔.๐๔	๔๑.๗๐	๑๔.๒๙	๑๕.๗๘ ***
ครู	๒๐๕	๒๒๘.๔๗	๒๔๗.๒๓	๓๒.๖๐	

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

จากตาราง ๑๕ บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการแต่ละด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับครู เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนกับครูน้อย มีความเห็นแตกต่างกันในทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ และค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าของครูน้อยในทุกด้าน เมื่อรวมการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในทุกด้านแล้ว ปรากฏว่า ผู้บริหารโรงเรียนกับครูน้อย มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ ($p < .๐๕, ๓๘$) แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการอยากจะทำปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากกว่าความต้องการหรือความคาดหวังของครูน้อย

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมาย

เพื่อศึกษามหาบททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาว่าจะปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับใด เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง กับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนที่เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียน ความที่ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครูว่าจะแตกต่างกันหรือไม่ และเปรียบเทียบทัศนะระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา และผู้บริหารโรงเรียนกับครู ที่มีบทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งที่เป็นบทบาทจริงและบทบาทคาดหวังว่าจะแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ จำนวน ๒๕ คน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ในเขตการศึกษา ๒ จำนวน ๓๒ คน หัวหน้าสายวิชา ในเขตการศึกษา ๒ จำนวน ๒๕ คน และครู ในเขตการศึกษา ๒ จำนวน ๒๐๕ คน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๕๐๗ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามความถึเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประเมินค่า จำนวน ๒๐ ข้อ ให้ผู้ตอบพิจารณาเลือกวางานแต่ละอย่างที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามแต่ละข้อนั้น ผู้ตอบเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงๆ มากน้อยเพียงใด ซึ่งมีคำตอบให้เลือกอยู่ ๕ ข้อ ตั้งแต่ปฏิบัติน้อยมากจนถึงปฏิบัติมากที่สุด และผู้ตอบต้องการหรือคาดหวังจะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานนั้นมากน้อยเพียงใด ก็มี

คำตอบให้เลือกรีก ๕ ของ เซบเดียวกัน งานที่ได้กำหนดไว้ในแบบสอบถามนั้นเป็นงานที่ เกี่ยวกับการบริหารงานค่านวิชาการในโรงเรียนทั้งสิ้น ซึ่งได้แบ่งออกเป็น ๕ งาน คือ งานคานหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษการศึกษ การวัดผลการศึกษา การบริการอุปกรณ์การศึกษา และการจัดกิจกรรมทางวิชาการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ มาตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้มาคำนวณ หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย (\bar{X}) ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) และความแปรปรวน (S^2) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม โดยแยกตามบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง ใช้สูตร t - Test

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามจำนวน ๒๐ ข้อ ถ้าผู้ตอบเลือกข้อของที่ ๕ หมกทุกข้อจะได้ คะแนนเต็มเท่ากับ ๓๐๐ คะแนน แต่โดยความจริงแล้ว ผู้ตอบได้เลือกตั้งแต่ข้อที่ ๑ ถึง ข้อที่ ๕ ละครันไป คะแนนที่ได้จึงน้อยกว่าคะแนนเต็ม ปรากฏผลการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู

๑.๑ คะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริง เมื่อรวมทุกคานปรากฏว่า ผู้บริหาร โรงเรียน ได้เท่ากับ ๓.๑๐ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ได้เท่ากับ ๒.๕๗ หัวหน้าสายวิชา ได้เท่ากับ ๒.๕๗ และครู ได้เท่ากับ ๒.๕๕

จากคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว สรุปได้ว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือได้เท่ากับ ๓.๑๐ ส่วนกลุ่มครูและกลุ่มหัวหน้าสายวิชา ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดใกล้เคียงกัน คือได้เท่ากับ ๒.๕๕ และ ๒.๕๗ ตามลำดับ เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของทุกกลุ่มไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของทุกกลุ่มอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง (เกณฑ์ปฏิบัติ ปานกลาง = ๒.๕๑ - ๓.๕๐) คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติ

ปานกลางค่อนข้างสูง ส่วนคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูและกลุ่มหัวหน้าสาขาวิชาอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างต่ำ แสดงว่า ทั้ง ๔ กลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง

๑.๒ คะแนนเฉลี่ยพบว่าที่เป็นจริง เมื่อรวมทุกกลุ่ม ปรากฏว่า ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ได้เท่ากับ ๒.๕๕ ด้านการนิเทศการศึกษา ได้เท่ากับ ๒.๕๑ ด้านการวัดผลการศึกษา ได้เท่ากับ ๒.๔๕ ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ได้เท่ากับ ๒.๔๕ และด้านกิจกรรมทางวิชาการ ได้เท่ากับ ๒.๒๕

จากคะแนนเฉลี่ยดังกล่าว สรุปได้ว่า ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลการศึกษา คะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง เฉพาะด้านหลักสูตรการเรียนการสอนอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างต่ำ ส่วนในด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา และด้านกิจกรรมทางวิชาการ อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติค่อนข้างสูง (เกณฑ์ปฏิบัติ = ๑.๕๑ - ๒.๕๐) เมื่อรวมคะแนนเฉลี่ยของทั้ง ๔ กลุ่มในทุกด้านแล้ว ปรากฏว่าได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒.๒๒ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างต่ำ แสดงว่า ทั้ง ๔ กลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกด้านรวมกันอยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางค่อนข้างต่ำ

๒. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการ ความทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขาวิชา และครู

๒.๑ คะแนนด้านบทบาทที่เป็นจริง

๒.๑.๑ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๔๓.๔๐ และได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ ๒๘.๒๒

๒.๑.๒ กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๗๐.๒๒ และได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๒๕.๕๓

๒.๑.๓ กลุ่มหัวหน้าสาขาวิชา ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๕๒.๕๕ และได้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๓๓.๒๑

๒.๑.๔ กลุ่มครู ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๕๓.๐๘ และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ ๔๑.๗๔

จากคะแนนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กลุ่มครูและกลุ่มหัวหน้าสายวิชาเป็นกลุ่มที่
ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดใกล้เคียงกันคือ ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๑๕๓.๐๘ และ ๑๕๖.๘๘ ตาม
ลำดับ แสดงว่ากลุ่มครูและกลุ่มหัวหน้าสายวิชา มีความคิดเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงาน
ด้านวิชาการน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มของผู้ช่วย
ฝ่ายวิชาการ ส่วนกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือได้คะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ ๑๘๓.๘๐ เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่นแสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้บริหาร
โรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการมากที่สุด เมื่อเทียบกับความคิดเห็นของกลุ่มอื่น สำหรับ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานนั้น กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุด คือเท่ากับ
๒๔.๒๒ ของกลุ่มครูมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด คือเท่ากับ ๔๑.๗๔ แสดงว่ากลุ่มผู้บริหาร
โรงเรียนมีความคิดเห็นในเรื่องการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนคล้ายคลึง
กันทุกคน ภายในกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันน้อยมาก เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น ในทางตรงกัน
ข้าม กลุ่มครูเป็นกลุ่มที่สมาชิกภายในกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก จึงทำให้ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานสูงกว่ากลุ่มอื่น

๒.๒ คะแนนความพึงพอใจที่คาดหวัง

๒.๒.๑ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๕๔.๐๔ และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๑๘.๒๔

๒.๒.๒ กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๔๓.๒๐ และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๑๗.๑๖

๒.๒.๓ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๓๒.๐๑ และค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๒๘.๗๕

๒.๒.๔ กลุ่มครู ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๒๘.๔๗ และค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานเท่ากับ ๓๒.๖๐

จากคะแนนดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า กลุ่มครูเป็นกลุ่มที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เมื่อ
เทียบกับกลุ่มอื่น คือได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๒๘.๔๗ แสดงว่า กลุ่มครูมีความคาดหวังต่อ

การปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขาวิชา ส่วนกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มที่ไคคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น คือไคคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ๒๕๔.๐๔ แสดงว่ากลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนไคคะแนนหวังการปฏิบัติงานด้านวิชาการไว้มากที่สุด เมื่อเทียบกับกลุ่มอื่น สำหรับค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุด คือเท่ากับ ๑๘.๒๔ แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังในเรื่องการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ไปในทำนองคล้ายคลึงกันทุกคน และกลุ่มครูมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด คือเท่ากับ ๓๒.๒๐ แสดงว่า กลุ่มครูมีความคาดหวังในเรื่องการปฏิบัติงานวิชาการแตกต่างกันมาก จึงทำให้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงกว่ากลุ่มอื่น

๒.๓ เปรียบเทียบความคิดเห็นของแต่ละกลุ่ม

จากผลการเปรียบเทียบหาที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ซึ่งปรากฏว่า ทุกกลุ่มมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ไคปฏิบัติอยู่ ความแตกต่างระหว่างบทบาททั้งสองของแต่ละกลุ่มนี้ หมายถึงความต้องการของแต่ละกลุ่มด้วย ถ้ามีความแตกต่างกันน้อยก็แสดงว่ามีความต้องการน้อย และถ้ามีความแตกต่างกันมากก็แสดงว่ามีคว ามต้องการมาก เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างบทบาททั้งสองนี้ โดยแยกออกจากกลุ่มตัวอย่าง และแยกออกตามงานย่อยทั้ง ๕ ด้าน ปรากฏผลดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ไคปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ โดยเฉพาะด้านหลักสูตรการเรียนการสอน มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านกิจกรรมทางวิชาการ ด้านการวัดผลการึกษา ด้านนิเทศการศึกษา และด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนไคปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่งก็คือ งานในหลักสูตรการเรียนการสอน ส่วนงานในกิจกรรมทางวิชาการ การวัดผลการึกษา การนิเทศการศึกษา และการบริการอุปกรณ์การศึกษา ก็มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

๓.๓.๒ กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ โดยเฉพาะ ในด้านกิจกรรมทางวิชาการ มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการบริการอุปกรณ์การศึกษา ด้านการ นิเทศการศึกษา และด้านวัดผลการศึกษา ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการมี ความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง คือ งานด้านกิจกรรมทางวิชาการ ส่วนงานใน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การบริการอุปกรณ์ การศึกษา การนิเทศการศึกษา และการวัดผลการศึกษา มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

๒.๓.๓ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา มีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียน ปฏิบัติงานด้านวิชาการสูงกว่าที่ปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ โดยเฉพาะ ในด้านกิจกรรมทางวิชาการ มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านวัดผลการศึกษา ด้านการบริการอุปกรณ์ การศึกษา และด้านนิเทศการศึกษา ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มหัวหน้าสายวิชา มีความต้องการ ให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้น เป็นอันดับหนึ่งก็คือ ในด้านกิจกรรม ทางวิชาการ ส่วนงานใน ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลการศึกษา การบริการ อุปกรณ์การศึกษา และการนิเทศการศึกษา ก็มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

๒.๓.๔ กลุ่มครู มีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้าน วิชาการสูงกว่าที่ปฏิบัติอยู่ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ โดยเฉพาะในกิจกรรม ทางวิชาการ มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองบทบาทสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการบริการอุปกรณ์การศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา และ ด้านวัดผลการศึกษา ตามลำดับ แสดงว่า กลุ่มครูมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ ปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่มมากขึ้นเป็นอันดับหนึ่งก็คือ งานด้านกิจกรรมทางวิชาการ ส่วนงาน ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การบริการอุปกรณ์การศึกษา การนิเทศการศึกษา และ การวัดผลการศึกษา ก็มีความต้องการรองลงมาตามลำดับ

สรุปได้ว่าทุกกลุ่มมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านวิชาการเพิ่ม มากขึ้น โดยมีความต้องการมากในกิจกรรมทางวิชาการ มีความต้องการปานกลางใน

คานหลักสูตรการเรียนการสอน และคานบริการอุปกรณ์การศึกษา มีความทองการนอยในคานการวิคผลการศึกษา และการนิเทศการศึกษา

๓. เปรียบเทียบทัศนะของผูบริหารโรงเรียนกับทัศนะกลุมอื่น เฉพาะคานบทบาทที่เป็นจริงของผูบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

๓.๑ ผูบริหารโรงเรียนกับผูช่วยฝายวิชาการ มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผูบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในคานวิชาการแตกตางกัน คือ คานการนิเทศการศึกษา คานการวิคผลการศึกษา และคานบริการอุปกรณ์การศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ , .๐๕ และ .๐๐๑ ตามลําดับ

๓.๒ ผูบริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผูบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในคานวิชาการทั้ง ๕ คาน คือ คานหลักสูตรการเรียนการสอน คานการนิเทศการศึกษา คานการวิคผลการศึกษา คานบริการอุปกรณ์การศึกษา และคานกิจกรรมทางวิชาการ แตกตางกันอยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

๓.๓ ผูบริหารโรงเรียนกับครู มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผูบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในคานวิชาการทั้ง ๕ คาน คือ คานหลักสูตรการเรียนการสอน คานการนิเทศการศึกษา คานการวิคผลการศึกษา คานบริการอุปกรณ์การศึกษา และคานกิจกรรมทางวิชาการ แตกตางกันอยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

๔. เปรียบเทียบทัศนะของผูบริหารโรงเรียนกับทัศนะกลุมอื่น เฉพาะคานบทบาทที่คาดหวังของผูบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานคานวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

๔.๑ ผูบริหารโรงเรียนกับผูช่วยฝายวิชาการ มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผูบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในคานวิชาการทั้ง ๕ คาน คือ คานการวิคผลการศึกษา คานบริการอุปกรณ์การศึกษา คานกิจกรรมทางวิชาการ คานหลักสูตรการเรียนการสอน และคานการนิเทศการศึกษา แตกตางกันอยางมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๔ , .๐๕ , .๐๕ , .๐๑ และ .๐๑ ตามลําดับ

๔.๒ ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในค่านิชาการทั้ง ๕ ค่าน คือ ค่านหลักสูตรการเรียนการสอน ค่านการนิเทศการศึกษา ค่านการวัดผลการศึกษา ค่านบริการอุปกรณ์การศึกษา และค่านกิจกรรมทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

๔.๓ ผู้บริหารโรงเรียนกับครู มีทัศนะเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในค่านิชาการทั้ง ๕ ค่าน คือ ค่านหลักสูตรการเรียนการสอน ค่านการนิเทศการศึกษา ค่านการวัดผลการศึกษา ค่านบริการอุปกรณ์การศึกษา และค่านกิจกรรมทางวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑

อภิปรายผล

๑. บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

จากสมมุติฐานข้อที่ ๑ ที่กำหนดไว้ว่า บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง ผลการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า การบริหารงานค่านิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลางแต่ค่อนข้างต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๑ ที่กำหนดไว้ ชัดแย้งกับผลการวิจัยของ เพิ่มศักดิ์ เรือนใจมั่น (เพิ่มศักดิ์ เรือนใจมั่น ๒๕๑๘: ๕) ซึ่งทำการวิจัยเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา ๕ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติงานค่านิชาการน้อย อาจเป็นเพราะว่าในเขตการศึกษา ๕ ทางหน่วยศึกษานิเทศก์เขตและกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้จัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับงานค่านิชาการบ่อยครั้ง และยังได้จัดพิมพ์เอกสารแจกจ่ายให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาภายในเขต เพื่อให้โรงเรียนได้ทราบความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับงานค่านิชาการอยู่เป็นประจำ จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง ๔ กลุ่ม มองเห็นการปฏิบัติงานทางค่านิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา อยู่ในเกณฑ์ปฏิบัติปานกลาง

๒. เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียน

จากสมมุติฐานข้อที่ ๒ ที่กำหนดไว้ว่า บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในค่านิชาการ จะแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

ในค่านักวิชาการ โดยแยกตามทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนเอง ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ของหัวหน้าสายวิชา และของครู ผลจากการวิจัยครั้งนี้ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มต่างก็เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษามีบทบาทที่เป็นจริงแตกต่างกับบทบาทที่คาดหวังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูงมากถึงร้อยละ ๕๕.๕ ถ้าศึกษาจากคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริง และคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มแล้ว จะเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงน้อยกว่าความคาดหวังแต่ละกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น ดังตัวเลขคะแนนเฉลี่ยในตาราง ๑๖

ตาราง ๑๖ แสดงคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา แยกตามทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง	คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่เป็นจริง	คะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่คาดหวัง
ผู้บริหารโรงเรียน	๑๘๓.๘๐	๒๔๕.๐๔
ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	๑๗๐.๒๖	๒๔๓.๒๐
หัวหน้าสายวิชา	๑๕๖.๘๕	๒๓๖.๐๑
ครู	๑๕๓.๐๕	๒๖๘.๔๗

จากตาราง ๑๖ แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีทัศนคติว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริง เท่ากับ ๑๘๓.๘๐ ซึ่งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนคาดว่ายังน้อยไป กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนต้องการหรือคาดหวังให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานนี้ให้มากขึ้น ให้เท่ากับ ๒๔๕.๐๔ กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีทัศนคติว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริง เท่ากับ ๑๗๐.๒๖ ซึ่งกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการคาดว่ายังน้อยไป กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ต้องการหรือคาดหวังให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานนี้ให้มากขึ้นให้เท่ากับ ๒๔๓.๒๐ ในทำนองเดียวกันกลุ่มหัวหน้าสายวิชาและกลุ่มครูต่างก็มีความต้องการหรือคาดหวังให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานนี้เพิ่มขึ้นจากที่ได้ปฏิบัติอยู่ สรุปได้ว่า ทุกกลุ่มยังไม่พอใจการปฏิบัติงานด้านวิชาการ

ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่า งานด้านวิชาการที่ทุกกลุ่ม
ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติมากที่สุด และรองลงมาตามลำดับได้แก่ งานด้าน
กิจกรรมทางวิชาการ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ด้าน
การนิเทศการศึกษา และด้านวัดผลการศึกษา

๓. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มอื่น เฉพาะด้านบทบาทที่
เป็นจริง

๓.๑ ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่อง
ที่เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลจากการวิจัยนี้สอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อที่ ๓.๑ ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑
แสดงว่า มีความเชื่อมั่นถึงร้อยละ ๙๙.๙ เมื่อศึกษาคะแนนเฉลี่ยจากบทบาทที่เป็นจริงจาก
ตาราง ๑๖ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริง เท่ากับ ๔๘๓.๘๐ แต่ผู้ช่วยฝ่าย
วิชาการกลับมองเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงน้อยกว่านั้น คือคิดเป็นคะแนน
เฉลี่ยเท่ากับ ๑๗๐.๒๖ เท่านั้น

๓.๒ ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่อง
ที่เกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ
สมมุติฐานข้อที่ ๓.๒ ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑
แสดงว่า มีความเชื่อมั่นถึงร้อยละ ๙๙.๙ จากการศึกษาคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงจาก
ตาราง ๑๖ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริง เท่ากับ ๕๘๓.๘๐ แต่หัวหน้าสายวิชา
กลับมองเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงน้อยกว่านั้น คือคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ
๑๕๒.๘๙ เท่านั้น

๓.๓ ผู้บริหารโรงเรียนกับครู มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับ
บทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ
ที่ ๓.๓ ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ แสดงว่า มี
ความเชื่อมั่นถึงร้อยละ ๙๙.๙ จากการศึกษาคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่เป็นจริงจากตาราง ๑๖
พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริง เท่ากับ ๕๘๓.๘๐ แต่ครูน้อยกลับมองเห็นว่า ผู้
บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงน้อยกว่านั้น คือคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๑๕๓.๐๙ เท่านั้น

จากการเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียน ตามทัศนะของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความเห็นแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนทุกกลุ่ม ทั้งนี้อาจเห็นเพราะว่า ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู เป็นผู้ที่ทำงานกับผู้บริหารโรงเรียน ได้สังเกตเห็นการปฏิบัติงานที่แท้จริงของผู้บริหารโรงเรียนอยู่ตลอดเวลา จึงสามารถพิจารณาได้ว่า การปฏิบัติงานเช่นนั้นเป็นการถูกต้องหรือไม่ ทำให้ครูพบว่า งานบางอย่างของผู้บริหารโรงเรียนยังไม่ถูกต้อง ยังไม่เหมาะสม ในขณะที่ผู้บริหารโรงเรียนเองอาจจะคิดเขาข้างตนเอง โดยคิดว่าตนเองได้อุทิศตนและปฏิบัติงานค่านนี้พอสมควร ทั้งนี้ความคิดเห็นของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู จึงแตกต่างกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งผลการวิจัยที่กล่าวแล้ว

๔. เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนกับกลุ่มอื่น เฉพาะด้านบทบาทที่คาดหวัง

๔.๑ ผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๔.๑ ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ แสดงว่า มีความเชื่อมั่นถึงร้อยละ ๙๙.๙ จากการศึกษาคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังจากตาราง ๑๒ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๒๕๕.๐๔ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๒๔๓.๒๐ แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน มีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานค่านวิชาการนี้มากกว่าความคาดหวังของกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

๔.๒ ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าสายวิชา มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๔.๒ ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๑ แสดงว่า มีความเชื่อมั่นถึงร้อยละ ๙๙.๙ จากการศึกษาคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังจากตาราง ๑๒ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๒๕๕.๐๔ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของหัวหน้าสายวิชา ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๒๓๒.๐๑ แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานค่านวิชาการนี้มากกว่าความคาดหวังของกลุ่มหัวหน้าสายวิชา

๔.๓ ผู้บริหารโรงเรียนกับครู มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องที่เกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ ๔.๓ ที่ได้ตั้งไว้ ความแตกต่างกันนี้มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๐๐ แสดงว่า มีความเชื่อมั่นถึงร้อยละ ๙๙.๙ จากการศึกษาคะแนนเฉลี่ยบทบาทที่คาดหวังจากตาราง ๑๖ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ ๒๕๔.๐๘ สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของครูน้อย ซึ่งมีค่าเท่ากับ ๒๒๘.๘๗ แสดงว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการนี้มากกว่าความคาดหวังของกลุ่มครูน้อย

จากการเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนคติของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชาและครู ซึ่งแต่ละกลุ่มมีความเห็นแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนทุกกลุ่ม กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมีความคาดหวังที่จะให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานนี้มากกว่าความคาดหวังของกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเองมีความสำนึกว่า ตนเองได้ปฏิบัติงานจริงที่เกี่ยวกับงานด้านวิชาการน้อยไป จึงมีความคาดหวังหรือความต้องการที่จะปฏิบัติงานด้านวิชาการนี้เพิ่มมากขึ้น ฉะนั้นการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะปรับปรุงการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนให้ดีขึ้น จึงมีแนวโน้มที่จะทำได้ง่ายขึ้น เพราะจะได้รับการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้ร่วมงานอย่างแน่นอน ขณะเดียวกันกลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู ก็ปรารถนาที่จะเห็นผู้บริหารโรงเรียนของตนปฏิบัติงานด้านวิชาการให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยพบว่า กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู ต่างก็มีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานจริงเกี่ยวกับงานด้านวิชาการน้อยไป ทุกกลุ่มต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานด้านนี้เพิ่มมากขึ้น กลุ่มผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ กลุ่มหัวหน้าสายวิชา และกลุ่มครู ก็มีความเห็นขัดแย้งกับกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องการปฏิบัติงานด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

๑.๑ ผู้บริหารโรงเรียนควรปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มที่เกี่ยวข้อง โดยการอุทิศตนในการปฏิบัติงานวิชาการ ในด้านหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลการศึกษา การบริการอุปกรณ์การศึกษา และค่านิยมทางวิชาการ ให้มากขึ้นกว่าเดิม และต้องไม่เป็นการกระทำที่ฉีกหลักการทางวิชาการควย งานบางอย่างที่ยังทำไม่ได้ต้องชี้แจงให้ทุกกลุ่มทราบ

๑.๒ งานวิชาการที่แยกย่อยออกเป็น ๕ ด้านนั้น ทุกกลุ่มมีความต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติมากที่สุดก็คือ งานในค่านิยมทางวิชาการ ต้องการรองลงไป ได้แก่ งานด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ด้านนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนต้องปรับปรุงการทำงานโดยเน้นหนักทางค่านิยมทางวิชาการให้มากขึ้น แต่ละด้านมีงานที่ต้องทำสรุปได้ดังนี้

๑.๒.๑ ค่านิยมทางวิชาการ ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้แก่ประชาชน ในท้องถิ่น การจัดทำมีการศึกษาผู้ใหญ่ การจัดหาแหล่งประกอบการ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียน การจัดบริการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา การจัดทำสมุดบริการแก่นักเรียนและประชาชน การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน การให้บุคลากรในท้องถิ่นได้เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน

๑.๒.๒ ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตร การจัดทำตารางวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำแผนการเรียนวิชาชีพ การจัดสอนซ่อมเสริม การพิจารณาเลือกหนังสือแบบเรียนให้เหมาะกับหลักสูตรและแผนการเรียน การจัดทำปฏิทินงานวิชาการ ฯลฯ

๑.๒.๓ ด้านบริการอุปกรณ์การศึกษา ได้แก่ การจัดหาอุปกรณ์การสอน การจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ การจัดทำห้องเก็บอุปกรณ์ การจัดทำมีการแลกเปลี่ยนหรือยืมอุปกรณ์ของโรงเรียนที่อยู่ภายในกลุ่มเดียวกัน ฯลฯ

๑.๒.๔ ด้านการนิเทศการศึกษา ได้แก่ การรับฟังความคิดเห็นและให้คำปรึกษาแก่ครู การประชุมครู การส่งเสริมให้ครูลาศึกษาต่อหรือเข้าฝึกอบรมทางวิชาการ อยู่เสมอ การตรวจและติดตามผลการปฏิบัติงาน ฯลฯ

๑.๒.๕ ด้านการวัดผลการศึกษา ได้แก่ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวัดผลตามหลักสูตรใหม่ การให้เสรีภาพในการวัดผล การออกข้อสอบให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์การวิเคราะห์ข้อสอบ การสรุปผลการสอบ ฯลฯ

๒. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ทำวิจัยต่อไป

งานวิจัยครั้งนี้ยังอยู่ในวงแคบ เฉพาะในเขตการศึกษา ๒ เท่านั้น ผลการวิจัยไม่อาจคลุมไปถึงการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษาอื่นและส่วนรวมทั่วประเทศ ครั้งต่อไปควรทำในวงกว้าง และควรจะได้วิเคราะห์รายละเอียดให้มากกว่านี้ ถ้าสามารถวิเคราะห์เป็นรายข้อได้จะเป็นการดี เพื่อจะได้ทราบอันดับความสำคัญว่างานใดมีความสำคัญมากน้อยเพียงใด แล้วจะได้นำผลนั้นมาปฏิบัติก่อนหลังให้สอดคล้องกับอันดับความสำคัญของงานนั้นๆต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กอบ สวัสดิ์พานิช "หลักและเป้าหมายในการนิเทศการศึกษา" วารสารสามัญศึกษา
๑๐(๒): ๑๔-๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๖
- เกรียง เอี่ยมสกุล "ช่วยครูใหม่ให้เป็นนักบริหารที่ดี" วิทยจารย์ ๒๘(๕): ๑๒ กรกฎาคม
๒๔๑๒
- กำแหง พลากร "สภาพการศึกษาของประเทศไทยและแนวโน้มในการวางแผนการศึกษา
ระยะที่ ๓ (๒๕๑๕-๒๕๑๘)" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ๕(๒): ๓๔-๓๘ มกราคม
๒๕๑๘
- จงกล ชมพันธ์ ความคาดหวังกับบทบาททางค่านิยมวิชาการของศึกษานิเทศก์ในทัศนะ
ของครูสังกัดกรมสามัญศึกษา และองค์การบริหารส่วนจังหวัดในจังหวัดปราจีนบุรี
ปริชญานีพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๘, ๘๑ หน้า
อัคราเนา
- จิตยา สุวรรณชญ "สังคมวิทยา" ในวิทยาศาสตร์สังคม หน้า ๑๕๗-๑๕๘ โรงพิมพ์
คุรุสภา ๒๕๑๗
- ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ "การบริหารงานค่านิยมวิชาการ" ในเอกสารประกอบการสัมมนา
การบริหารการศึกษาและประชากรศึกษา ๑๐ หน้า ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษามหา
สารคาม ๒๕๑๗
- ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ เอกสารการสัมมนาทางวิชาการ วิทยาลัยวิชาการศึกษามหา
สารคาม ๒๕๑๖, ๘ หน้า อัคราเนา
- บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สถาบัน วิทยาศาสตร์ทางสังคม โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๗,
๓๐๐ หน้า
- เพิ่มศักดิ์ เรือนใจมัน งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๕
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๑๓๐ หน้า อัคราเนา
- ภิญโญ สาธร บทบาทของศึกษานิเทศก์จังหวัด โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๑๒, ๑๓๕ หน้า

ถิฏญเฎ สาทร ลัทธิบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ ๓ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์ ๒๕๑๘, ๕๓๕ หน้า

วรวิทย์ วศิณสรการ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๐, ๓๒๔ หน้า

วิจิตร ศรีสอาด บทบาทของผู้บริหารในการปรับปรุงส่งเสริมงานวิชาการ สมาคมผู้บริหารโรงเรียนแห่งประเทศไทย ๒๕๑๘, ๘๖ หน้า

วิจิตร ศรีสอาด หลักการอุดมศึกษา สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชย์ ๒๕๑๘, ๘๗ หน้า

วิชาการ, กรม คู่มือการประเมินผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๐ พิมพ์ทางหุ้นส่วนจำกัด ป. สัมพันธ์พานิชย์ ๒๕๒๑, ๗๓ หน้า

วิรัตน์ สิริบุรณ การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑๑ ปริญญานิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๑๘, (๑๓๐) หน้า (69+13 หน้า)

วิสามนัญศึกษา, กรม "การกำหนดหน้าที่บุคลากรต่างๆในโรงเรียน" ในเอกสารสัมมนา อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนรัฐบาล ณ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย พระนคร ระหว่างวันที่ ๒๒-๒๒ เมษายน ๒๕๑๑, หน้า ๑ อัดสำเนา ๔๓๗ ?

สาธิตศึกษา, กรม การพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงพิมพ์การศาสนา ๒๕๒๑, ๓๒๖ หน้า

สุคใจ เหล่าสุนทร หลักการบริหารโรงเรียนด้านวิชาการ โรงพิมพ์บรรหาร ธนบุรี ๒๕๐๕, ๒๖๕ หน้า

สุคใจ ใสสุก งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๘ วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒๕๑๘, ๑๒๕ หน้า อัดสำเนา

โสภา ชูพิชัยกุล และ อรทัย ชื่นมนุชย์ จิตวิทยาสังคม โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๕, ๒๓๖ หน้า

อภิรมย์ ณ นคร หลักการบริหารโรงเรียนมัธยม มหาวิทยาลัยรามคำแหง ๒๕๑๗, ๑๑๘ หน้า

เอกวิทย์ ณ ถลาง "การบริหารวิชาการ" ใน รายงานการประชุมผู้ตรวจการศึกษา และศึกษาธิการจังหวัด โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๑๖, ๑๑๓ หน้า

u.r. ๐-๐
๑๖ ๒:๑๔ ๑๕ ๕๕

Carlson, Russell S. "Actual Ideal Role Perception of the elementary Principals as seen by Superintendents, Teachers and Elementary Principals" Dissertation Abstracts. 32:2333, March 1971.

Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education, New York, McGraw-Hill Book Co., 1971, 152 p.

Hoyle, Eric. The Role of the Teacher. London, Routledge & Regan Paul, 1969. 103 p.

Krech, David, Richard S. Crutchfield and Egerton L. Pallachey Individual in Society. New York, McGraw-Hill Book Co., Inc., 1962. 564p.

Anderson, Lester W. and Van Dyke Lauren A. Secondary School Administratin. Boston:Mifflin Co., 1963. p.10-11.

Melton, Joseph. "Perception of the Ideal and Actual Role of Elementary School Principalship." Dissertation Abstracts. 19:2832-2833, April 1959.

ภาคผนวก

(สำเนา)

บัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม.๑๐๐๑/(๗)/๑๑๑๔

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันที่ ๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ศึกษาธิการเขตการศึกษา ๒

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายปกรณ์ ศรีคอนไผ่

เป็นนิสิตระดับ

ปริญญาเอก สาขาปริญญาโท วิชาเอก การบริหารการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ

ชั้นปีที่ ๔ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้ ต้องการมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
 วิทยานิพนธ์ เรื่อง บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามที่คณะของ
 ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒
 ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ดร.ทินกร นกรศรี ประธาน

ดร.ประชุม รอดประเสริฐ กรรมการ

สิ่งที่นิสิตใคร่ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเก็บข้อมูลจากโรงเรียนต่างๆในเขตการศึกษา ๒
 เพื่อทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจะรู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูง ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใดๆ
 ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถืออย่างสูง

กานดา ณ ถลาง

(ศาสตราจารย์กานดา ณ ถลาง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ กษ ๐๒๐๗๐๖/๑๒๐๐๒

สำนักงานศึกษาธิการ เขต ๒

๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบขออนุญาต

เรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนในเขตการศึกษา ๒

เขตการศึกษา ๒ ได้รับแจ้งจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ว่า นายปรกรณ์ ศรีคอนไผ่ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มีความประสงค์ขออนุญาตจากโรงเรียนได้แบบสอบถาม เรื่อง บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา คามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสายวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒ เพื่อจัดทำปฏิญานินพนธ์

เขตการศึกษา ๒ ใคร่ขออนุญาตจากโรงเรียน ได้โปรดกรุณาตอบแบบสอบถามและอำนวยความสะดวกด้วย จะเป็นพระคุณอย่างสูง จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ (อย่างสูง)

สมาน จันทรมิตร

(นายสมาน จันทรมิตร)

ศึกษาธิการ เขต ๒

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๕ ธันวาคม ๒๕๒๓

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน

กระผม นายปกรณ์ ศรีคอนไผ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ระดับ ๔ โรงเรียนบางปะอิน อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ประสานมิตร) และกำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาททางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าสาขาวิชา และครู ในเขตการศึกษา ๒" การวิจัยเรื่องนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แนบมาด้วยแล้ว แบบสอบถามนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดแต่อย่างใด เป็นการสำรวจความคิดเห็นส่วนตัวของท่านเท่านั้น ความคิดเห็นส่วนตัวของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพและการปฏิบัติงานของท่านแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อนึ่งในการสำรวจครั้งนี้ กระผมได้รับอนุญาตจากศึกษาธิการเขต ๒ ให้ทำการสำรวจได้ ค่ะ หนังสืออนุญาตที่ได้แนบมาด้วยแล้ว

กระผมขอความกรุณาจากท่านตอบแบบสอบถามนี้ให้เสร็จ แล้วกระผมจะมารับแบบสอบถามคืนในวันที่..... เดือน.....พ.ศ.....หวังว่าคงได้
รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ(อย่างสูง)

ปกรณ์ ศรีคอนไผ่

(นายปกรณ์ ศรีคอนไผ่)

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาททางวิชาการ
ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

คำอธิบาย

แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายที่จะรวบรวมความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางด้านการจัดการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา ๒ ในฐานะที่ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ทำงานเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ท่านเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่ระบุไว้นาน้อยเพียงใด และท่านต้องการหรืออยากจะให้ผู้บริหารโรงเรียนของท่านปฏิบัติงานนั้นนาน้อยเพียงใด

แบบสอบถามทุกข้อจะ让您พิจารณาทั้ง ๒ ด้าน คือ

๑. บทบาทที่เป็นจริง หมายถึง การปฏิบัติงานจริงของผู้บริหารโรงเรียนที่ได้กระทำต่อท่าน หรือท่านได้พบเห็นการกระทำนั้น ท่านเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนได้ปฏิบัติงานจริงในเรื่องที่ระบุไว้นาน้อยเพียงใด

๒. บทบาทที่คาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นส่วนตัวของท่านที่มีต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในเรื่องที่ระบุไว้ ท่านต้องการหรืออยากจะให้ผู้บริหารโรงเรียนของท่าน ปฏิบัติงานนั้นนาน้อยเพียงใด

แบบสอบถามแต่ละข้อ ในแต่ละบทบาทมีความสำคัญ ๕ ระดับ คือ

๑	หมายถึง	ปฏิบัติน้อยมากหรือมิได้ปฏิบัติเลย
๒	หมายถึง	ปฏิบัติน้อย
๓	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง
๔	หมายถึง	ปฏิบัติมาก
๕	หมายถึง	ปฏิบัติมากที่สุด

ท่านต้องพิจารณาคัดเลือกเอา ระดับใดระดับหนึ่ง แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ต้องการนั้น แบบสอบถามแต่ละข้อจะต้องมี เครื่องหมาย ✓ อยู่ ๒ เครื่องหมาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ข้อ	การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน	บทบาทที่เป็นจริง					บทบาทที่คาดหวัง						
		๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕		
๐.	ปฐมนิเทศครูใหม่เกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตร												
๐๐.	ส่งเสริมครูลาศึกษาต่อ												

จากข้อ (๐.) การปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนในเรื่อง "ปฐมนิเทศครูใหม่เกี่ยวกับเรื่องของหลักสูตร" ผู้ตอบเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติจริงในเรื่องนี้น้อย จึงขีด ✓ ลงในช่องที่ ๒ ของบทบาทที่เป็นจริง และผู้ตอบต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานเกี่ยวกับนี้มากกว่าที่ทำอยู่จริง คือต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนกระทำในระดับมาก จึงขีด ✓ ลงในช่องที่ ๔ ของบทบาทที่คาดหวัง

ข้อมูลส่วนตัวของผู้กรอกแบบสอบถาม

(โปรดกรอกเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าตำแหน่งหน้าที่ของท่าน)

ข้าพเจ้ายกแบบสอบถาม มีตำแหน่งหน้าที่เป็น ผู้บริหารโรงเรียน
 ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ
 หัวหน้าสายวิชา
 ครู

